

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 5. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Fredag den 24. oktober 2008
Tidspunkt: Kl. 10.00
Sted: Vær. 2-133

Til stede: Svend Auken (S) formand, Kim Andersen (V), Michael Aastrup Jensen (V), Erling Bonnesen (V), Henrik Høegh (V) næstformand, Morten Messerschmidt (DF), Pia Adelsteen (DF), Anne Grete Holmsgaard (SF) (fungerede som formand under dagsordenens punkter 2-5), Lone Dybkjær (RV), Bjarne Laustsen (S), Per Clausen (EL), Helle Sjelle (KF), Kim Mortensen (S), Benny Engelbrecht (S).
Som medlem af Fødevareudvalget deltog Anita Christensen.
Som medlem af Miljø og Planlægningsudvalget deltog: Torben Hansen (S), Flemming Møller Mortensen (S), Ida Auken (SF), Steen Gade (SF).

Desuden deltog: Fødevareminister Eva Kjer Hansen, miljøminister Troels Lund Poulsen, beskæftigelsesminister Claus Hjort Frederiksen og økonomi- og erhvervsminister Lene Espersen.

Punkt 1. Samråd med fødevareministeren og miljøministeren om EUU alm. del – samrådsspørgsmål D (de miljømæssige konsekvenser af opdyrkning af braklagte arealer)

EUU alm. del (08) – samrådsspørgsmål D (vedlagt)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (07) – bilag 7, side 1781 FO (forhandlingsoplæg forelagt EEU 21/9-07)

Samrådsspørgsmål D (i den tidligere samling samrådsspørgsmål T) havde følgende ordlyd:

”Ministrene bedes redegøre for de miljømæssige konsekvenser af den opdyrkning af braklagte arealer, som har fundet sted i Danmark siden ændringen af EU's braklægningsstøtte i 2007. Ministrene bedes desuden redegøre for de tiltag, som regeringen har foretaget med henblik på at undgå de miljømæssigt negative konsekvenser af opdyrkingen af braklagte arealer – henset til de løfter som fødevareministeren gav i forbindelse med forelæggelsen af forslaget til forhandlingsoplæg den 21. september 2007.”

Formanden bød velkommen til samrådet, hvortil også medlemmerne af Fødevareudvalget og Miljøudvalget var inviteret. Samrådsspørgsmålet var stillet til både fødevareministeren og miljøministeren, men miljøministeren var nødt til at gå kl. 11. Formanden begrundede samrådsspørgsmålet, idet han henviste til, at den

daværende fødevareminister under punktet eventuelt på et rådsmøde havde givet tilslutning til den midlertidige ophævelse af braklægningsordningen uden på forhånd at orientere Europaudvalget, hvilket afstedkom en betydelig krise mellem den daværende fødevareminister og store dele af udvalget. Mange medlemmer havde udtrykt bekymring for virkningen på miljøet og naturen, og mange eksperter ser det som den største naturmæssige katastrofe, der er oplevet. Også Det økonomiske Råd, som har overtaget opgaverne fra det tidligere miljøvurderingsråd, er kommet med en meget voldsom kritik, ikke mindst af at man ikke på forhånd havde undersøgt virkningerne på miljøet. Man henviser til, at det går ud over biodiversiteten, og til den store ekstra udvaskning af næringsstoffer, som det øgede forbrug af pesticider medfører. Svend Auken tilføjede, at udvalget i høj grad interesserer sig for, hvad regeringen vil gøre nu for at forhindre eller formindske de katastrofale virkninger. Han henviste til, at Europaudvalget under dagsordenens punkt 2 skulle behandle et forhandlingsoplæg vedrørende sundhedstjekket, som også handlede om braklægnings, modulation, artikel 68 osv. Derfor mente han, det ville være godt, hvis ministrene i forbindelse med samrådspørgsmålet også ville komme ind på det fremadrettede spørgsmål, hvad vi i forhold til EU kan gøre for at få klaret problemerne.

Fødevareministeren: Jeg vil indledningsvis sige, at vi i forbindelse med vor stillingtagen til den midlertidige ophævelse af braklægningsordningen i 2008 nøje har behandlet de konsekvenser, det måtte have for natur og miljø, og vi lavede en samlet pakke, hvori der er tilstrækkelige tiltag til at opveje de konsekvenser. Den videre drøftelse af, hvorvidt vi skal lave en permanent ophævelse af braklægningsordningen, vender jeg tilbage til, for det er jo et større arbejde, som pågår i vort arbejde med Grøn Vækst.

Jeg er simpelt hen ikke enig i udlægningen af, at vi taler om en naturmæssig katastrofe. Vi taler om nogle arealer, der blev taget ud af drift for at mindske produktionen, hvor der var krav til, at arealerne skulle vedligeholdes, så de kunne indgå i driften igen.

Nu er vi i en anden situation. Der er ikke længere store fødevarerlagre. Der er en enorm efterspørgsel efter fødevarer. Så er det naturligt, at man tager gode arealer med ind i driften igen. Hvis man vil have braklagte arealer, hvis man vil tage arealer ud til pleje af natur og miljø, synes jeg, vi skal gøre det med åbne øjne, gøre det målrettet, sige det er det, vi vil, finde de bedst egnede arealer til det – og ikke gøre det ad en underlige snørklet omvej, som handler om begrænsning af produktionen.

I forhold til formandens reference til vismændenes bidrag i debatten må jeg bare sige, at vi spurgte de eksperter, vi har på området. Det er de tre forskningsinstitutioner. Vi fik deres bud på, hvad det er der skal til for at opveje konsekvenserne.

Jeg vil derfor indledningsvis slå fast, at jeg mener, vi har håndteret det ved at lave en pakke med tiltag i forhold til den midlertidige ophævelse af braklægningen i 2008.

Men ellers er det jo sådan, at spørgsmålene er stillet til både mig og miljøministeren. Vi har aftalt, at jeg redegør for forskningsinstitutionernes vurdering af miljøeffekterne af ophævelse af kravet om braklægning og de foranstaltninger, som regeringen har iværksat. Miljøministeren vil herefter tage fat på de indsatser, der særligt fokuserer på natur og biologisk mangfoldighed. Han vil endvidere gøre rede for de mål, der indgår i regeringens arbejde med Grøn Vækst.

Danmark støttede den midlertidige ophævelse af braklægningsordningen, især på grund af globalt stigende priser på fødevarer, dårlig høst mange steder og små lagre af korn.

Regeringen tilkendegav samtidig, at bortfaldet af brakordningen ikke måtte medføre et fald i beskyttelsesniveauet for natur og miljø.

På foranledning af Fødevareministeriet og Miljøministeriet udarbejdede Danmarks Miljøundersøgelser, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Århus Universitet, og Fødevareøkonomisk Institut, Københavns Universitet, i fællesskab en faglig vurdering af effekterne for miljø og natur.

Disse tre institutioner arbejder jo i forvejen med bl.a. VMP 3 evalueringen og havde således den bedste faglige viden på området.

I et fælles notat af 2. oktober 2007 vurderede forskningsinstitutionerne, at den midlertidige ophævelse af brakkravet i 2007/08 ville medføre, at 25.000-50.000 hektar brak ville blive taget ind i dyrkning. Samtidig vurderede forskningsinstitutionerne, hvilken effekt dette ville have for henholdsvis kvælstofudvaskning, fosfortab, belastning med sprøjtemidler og for naturen.

Regeringen fremlagde i februar 2008 en brakindsatsplan, der er sammensat med henblik på at neutralisere effekterne af det midlertidige ophør af brakkravet på op til 50.000 ha. i forhold til kvælstofudvaskning, fosfortab, pesticidforbrug og naturen.

Regeringens brakindsatsplan var direkte baseret på forskningsinstitutionernes vurderinger af konsekvenserne på miljø og natur.

Indsatsplanen indeholder som bekendt fire elementer:

1. Forhøjelse af kravet om efterafgrøder med 4 pct. af arealet.
2. Yderligere tilskyndelse til at etablere udyrkede og usprøjtede randzoner langs vandløb og søer.
3. Informationskampagne sammen med Dansk Landbrug og Danmarks Naturfredningsforening om at skåne naturen ved udvælgelse af de brakarealer, der opdyrkes.
4. Vejledning til landmændene om, hvordan man kan minimere anvendelsen af sprøjtemidler på brakarealer, der opdyrkes.

Indsatsplanen er implementeret efter den fastlagte tidsplan. Der er udstedt bekendtgørelse og vejledninger, og der er offentliggjort informations- og vejledningsmateriale i landbrugsrelaterede medier forud for dyrkningssæsonen.

En opgørelse fra Fødevareerhverv i juni over den anmeldte arealanvendelse i 2008 viste, at der i praksis var taget ca. 83.000 ha tidligere brakjord ind i dyrkning.

Det var noget mere end vurderet af forskningsinstitutionerne og hermed også mere end forudsat i regeringens brakindsatsplan.

Fødevareministeriet og Miljøministeriet bad forskningsinstitutionerne om at vurdere, hvorfor der er denne forskel, og hvilken effekt den vil have i forhold til miljø og natur.

Forskningsinstitutionerne oplyste følgende:

”Grundlæggende er omstillingen sket hurtigere end forventet, fordi der i foråret 2008 har været en mere sikker forventning om, at ophævelsen af udtagningsforpligtelsen vil blive permanent. Endvidere har der angiveligt været en større tillid til, at prisniveauet på korn i årene fremover vil være højere end niveauet i 2004-2005. Der vil således med en relativ stor sikkerhed kunne hentes en positiv indtjening fra de arealer, der opdyrkes. Dette understøttes af stigningen i vårbygarealet.”

Forskningsinstitutionerne vurderer med andre ord, at landmændene i højere grad end forventet har disponeret ud fra, at ophævelsen af brakken og de højere priser vil blive permanent, og at der ikke bare var tale om noget forbigående.

Regeringen vil håndtere den yderligere miljøeffekt af opdyrkningen af brakken i 2008 sammen med de foranstaltninger, der træffes i forbindelse med den forventede permanente ophævelse af brakkravet i 2009.

Kommissionen har som bekendt foreslået, at kravet om braklægning ophæves permanent som en del af sundhedstjekket af den fælles landbrugspolitik.

Fødevareministeriet har sammen med Miljøministeriet bedt forskningsinstitutionerne vurdere, hvilke effekter for natur og miljø en permanent ophævelse af brakkravet vil få.

Forskningsinstitutionerne vurderer bl.a., at permanent ophævelse af brakkravet vil medføre, at yderligere op til 40.000 ha brakjord vil blive taget i dyrkning, dvs. op til ca. 120.000 ha ud af det tidligere braklagte areal på 148.000 ha. Udviklingen vil primært afhænge af kornpriserne.

Som regeringen tidligere har meldt ud, vil de yderligere effekter af den midlertidige ophævelse af brakordningen i 2008 og den permanente ophævelse blive håndteret i forbindelse med regeringens strategi ”Grøn Vækst”.

Regeringen vil lige efter årsskiftet spille ud med strategien, der vil indeholde målsætninger om bl.a. at reducere udvaskningen med kvælstof og fosfor, reducere miljøeffekterne af landbrugets pesticidforbrug og en indsats for mere natur.

Grøn Vækst vil også indeholde udspil til, hvordan EU’s fælles landbrugspolitik kan understøtte regeringens vision om, hvordan et højt niveau for miljø- og naturbeskyttelse kan forenes med en moderne og konkurrencedygtig landbrugsproduktion.

Miljøministeren: Jeg takker for lejligheden til at diskutere brak med Folketingets partier. Jeg vil gerne understrege fra starten, at det ikke er mangel på velvillig ind-

stilling fra min side, at jeg er nødt til at gå kl. 11, men jeg har i meget lang tid haft en forpligtelse et andet sted. Derfor må jeg gøre det klart, at jeg går kl. 11.

Lad mig starte med at slå fast, at et brakareal er et omdriftsareal – som fødevarerministeren har været inde på – som er taget ud af drift, og som gennem en år-række har givet os det, man kan kalde en fragmenteret ”almindelig” natur.

Der er bred enighed om, at brak ikke er den bedste måde at beskytte dansk natur på. Brak har altid kunnet flyttes og har altid været midlertidig og afhængig af den fælles EU-landbrugspolitik.

Det, som regeringen ønsker, er, at vi skal have mere permanent natur af højere kvalitet både for dyr og planteliv, men også for den enkelte dansker. Det skal ikke være tilfældigt udvalgt, men skal være resultatet af en samlet plan for den danske natur. Det er det, jeg tidligere har kaldt Naturplan Danmark. Det er sådan set ikke noget, jeg har fundet på. Det var en af de anbefalinger, som Wilhjelmudvalget kom med for efterhånden en del år siden.

Med hensyn til det fremadrettede kan jeg sige, at i august måned fremlagde vi et kommissorium for det, som regeringen har kaldt Grøn Vækst, hvor vi tager afsæt i ambitiøse og langsigtede målsætninger for vand og natur, som bl.a. hænger sammen med, at vi skal leve op til EU's vandrammedirektiv og Natura 2000-direktiverne.

Vi vil med Grøn Vækst sikre en mere sammenhængende natur og samtidig beskytte og pleje den eksisterende natur.

For god ordens skyld vil jeg oplyse om, at vi er i den situation, at arealerne til natur hvert eneste år stiger. I øjeblikket med op til ca. 4.000 ha ny natur om året. Det er især landbrugsarealer, der omlægges til ny natur.

Vi ved godt, at dér, hvor tidligere brakarealer støder op til naturarealer, kan man ikke udelukke, at naturen vil komme under øget pres, fordi der vil være afdrift af næringsstoffer og pesticider fra de marker, der nu kan opdyrkes.

Naturen er allerede i dag under pres fra påvirkningen af pesticider og næringsstoffer. Derfor indgår disse elementer også meget centralt – som fødevarerministeren har sagt – i Grøn Vækst, hvor vi netop nu er i gang med en evaluering af vandmiljøplan 3 og pesticidhandlingsplanen. Vi sidder også nu og forbereder vand- og naturplanerne og ser også på reguleringen af ammoniakudslippet i forhold til den gældende lovgivning, der er på husdyrområdet.

Med ”Grøn Vækst” har vi besluttet at arbejde i en bredere ramme og se på alle natur-, miljø- og klimafaktorerne i en samlet plan, frem for at have en fragmenteret diskussion fra sag til sag. Jeg er ikke et sekund i tvivl om, at natur og miljø vil få gavn af det, fordi man kan se det i en bedre sammenhæng, end man har gjort tidligere.

Som der blev sagt fra fødevarerministeren, er vi klar over, at der er en manko fra brakindsatsplanen og til målene i vandmiljøplan 3, og at den manko desværre ikke er blevet mindre med de seneste tal for udtagningen af brak, altså opløjningen af jord. Den manko vil som nævnt af fødevarerministeren blive håndteret i forbindelse med Grøn Vækst.

Jeg vil slå fast, at beskyttelsesniveauet ikke må svækkes hverken på grund af en midlertidig eller en permanent ophævelse af brakforpligtigelsen. Jeg vil også gentage her: Hensynet til landbrugets produktion må ikke få negative konsekvenser for natur og miljø.

Svend Auken bad ministrene, i forbindelse med besvarelsen af spørgsmålene fra udvalgsmedlemmerne, også svare på tillægsspørgsmålet om, hvad vi kan gøre på EU-plan for at rette op på situationen.

Han pegede på, at i sin tid havde fødevareministeren skønnet, at den midlertidige ophævelse af braklægningen ville komme til at dreje sig om 25-50.000 hektar, men nu stod det klart, at det snarere ville komme op på 80.000 hektar, og at det vil komme op på 120.000 ha, når ophævelsen af braklægningen bliver permanent. Han tilføjede, at det har vist sig, at bønderne først og fremmest pløjer de mest værdifulde naturområder op – i hvert fald ifølge de grønne organisationer. Det svarer til et areal på 120 gange Dyrehaven.

Per Clausen betegnede ministrenes besvarelser som meget interessante. Han mente, de kunne indgå i kursusvirksomhed fremover som et eksempel på, hvordan man kan snakke udenom realiteterne. Fødevareministeren fik det nærmest til at fremstå, som om planerne for genopretningen af natur og miljø var noget, forskerne havde udarbejdet, mens realiteten er, at forskerne lavede noget forarbejde, og så lavede regeringen sine planer. Forskerne siger, at planen formentlig vil have en begrænset effekt, fordi den baserer sig på frivillighed.

Han spurgte, om det ikke er rigtigt, at da man drøftede sagen i Europaudvalget den 21. september 2007, sagde fødevareministeren meget klart, at man ville sikre, at der ikke kom nogen øget miljøbelastning, og lovede Dansk Folkepartis repræsentant i Europaudvalget, at man ville sørge for, at der på EU-plan ville blive gennemført foranstaltninger, som ville løse problemet. Nu ved vi, at det, fødevareministeren lovede dengang, ikke holdt stik. Vi har fået en forringelse for natur og miljø i Danmark, og EU har ikke nogen som helst plan for, hvordan man vil sikre miljø og natur. Fødevareministeren henviser til en plan, som hun vil offentliggøre næste år, og på samme måde henviser EU til, at der vil komme noget i fremtiden, men man er ikke i dag i stand til at beskrive, hvad planerne går ud på.

Bjarne Laustsen gjorde opmærksom på, at de to ministre, der var i samråd, ikke var dem, der traf beslutningen om den midlertidige ophævelse af braklægningen. Det var Hans Christian Schmidt. Der har været debat om sagen i Folketingssalen, men der er intet, der tyder på, at de to ministre har lært noget, idet de har fastholdt, at der ikke ville ske noget ved at ophæve braklægningsordningen midlertidigt, fordi det kun ville omfatte meget lidt jord. Bjarne Laustsen sammenlignede det, regeringen havde gjort, med at sætte en pengekasse ud på gaden, hvor landmændene bare kunne forsyne sig. Så kunne det næsten ikke undgå at gå galt. Landmændene har brugt meget mere sprøjtegift og kunstgødning på de hidtil braklagte arealer. Bjarne Laustsen mente, regeringen havde sjoflet de EU-venlige partier, idet den blot havde lavet en aftale med Dansk Folkeparti. På den baggrund kunne Socialdemokraterne ikke støtte, at man ophæver braklægnings-

ordningen, når man under dagsordenens punkt 2 skal behandle regeringens forhandlingsoplæg vedrørende sundhedstjekket. Bjarne Laustsen mente, vi i Danmark skal dyrke på de robuste jorde og så beskytte de andre områder. Spørgsmålet er, hvordan vi kan inddrage EU, og også hvordan vi kan lave hjemlige ordninger. Vi skal lave en omfordeling, således at nogle kommer til at betale for de områder, der skal tages ud af drift. Det kan eventuelt ske i samarbejde med landbruget, for det er jo dér, midlerne er.

Torben Hansen pegede på, at det areal, der rent faktisk er blevet pløjet op, svarer til Bornholm og Samsø og Læsø, så det er ikke i småtingsafdelingen, og hvis man fortsætter, vil det dreje sig om yderligere arealer på størrelse med Langeland og Ærø. Han syntes, det var fantastisk at høre fødevareministeren sige, at indsatsplanen fra februar var tilstrækkelig, og at der ikke er tale om nogen naturmæssig katastrofe. Her taler fødevareministeren mod bedre vidende. I den forbindelse citerede han forskellige udtalelser fra vismændene, DMU og miljøeksperter, som sagde, at planen ikke duede, idet den overvejende byggede på frivillighed. Han henviste til, at miljøministeren den 6. februar i Miljøudvalget sagde, at regeringen ville sikre, at dette ikke fik miljømæssige konsekvenser herhjemme. Han spurgte, om miljøministeren mener, det er korrekt, når fødevareministeren siger, at handlingsplanen, som regeringen lavede i februar, er tilstrækkelig, og mener miljøministeren stadig væk det, han sagde i februar?

Ida Auken syntes, sagen viste, at Danmarks natur er fuldstændig elendig beskyttet. Flere § 3 områder er blevet pløjet op, og landbrugets organisationer siger til landmændene: "Skynd jer at gå ud og få ploven i jorden, så I sikrer, at der ikke kommer yderligere naturbeskyttelsesområder." Ingen kan være i tvivl om, at braklægningen har fungeret som naturbeskyttelse i Danmark, og den har også indgået i vandmiljøplanen. Derfor syntes hun, det var en krænkelse af almindelig intelligens at sige, at den ikke har nogen betydning for Danmarks natur.

Ida Auken rejste spørgsmålet om randzoner og pegede på, at mens der står i vandmiljøplanen, at der skal oprettes flere randzoner, så er der tværtimod forsvundet randzoner.

Fødevareministeren pegede i svaret til Svend Auken på, at hun i forbindelse med sundhedstjekket ville søge at få flere modulerede midler, ligesom vi også i forbindelse med sundhedstjekket arbejder for en bedre anvendelse af artikel 68. Desuden har vi en diskussion kørende om GLM – altså God Landbrugsmæssig og Miljømæssig stand. Vægten ligger først og fremmest i, hvad de enkelte medlemslande sætter i værk, men det ville være rigtig gavnligt, hvis man også på EU-plan kunne træffe nogle flere fælles afgørelser.

Fødevareministeren sagde i svaret til Per Clausen, at det er rigtigt, at forskerne for nylig kom med nogle meldinger om konsekvenserne, som viser, at vi har et problem i forhold til pesticider og fosfor. Det er det, regeringen vil samle op på nu.

Fødevareministeren sagde til Torben Hansen, at man bliver nødt til at skelne mellem, hvad man vidste i vinter, og hvad vi ved nu. Hun fastholdt, at den plan, regeringen lavede i vinter, var tilstrækkelig i forhold til de konsekvenser, man på daværende tidspunkt forventede. Nu har vi set, at tallene blev større, og det har så

nogle yderligere konsekvenser, som regeringen vil tage højde for i det arbejde, der gøres med Grøn Vækst, og de yderligere tiltag, der skal iværksættes.

Når Bjarne Laustsen siger, at Socialdemokraterne ikke kan støtte en permanent ophævelse af brakordningen, undrede fødevareministeren sig over argumentationen, for den jord, der er braklagt, er jo tilfældige arealer. De er ikke udtaget for at gavne miljø og natur. Når Bjarne Laustsen argumenterer for, at vi skal dyrke på de robuste arealer og skåne de andre, er det netop det, regeringen ønsker.

Fødevareministeren havde i vinter sagt, at hun ville rejse diskussionen i EU-sammenhæng og bede om, at Kommissionen analyserede de miljømæssige konsekvenser. Det havde hun også gjort.

Miljøministeren svarede Torben Hansen, at han ikke havde nogen grund til at ændre det, han sagde den 6. februar, men dengang var baggrunden, at man ventede, at braklægningen ville blive opgivet for 25-50.000 ha. Han var ikke enig i, at regeringens plan udelukkende byggede på frivillighed, og pegede på, at der skete en stramning i kravet til efterafgrøder. Regeringen er udmærket godt klar over, at der ligger en udfordring i forbindelse med Grøn Vækst, idet den er klar over, at der er en manko, hvis man skal nå målene i vandmiljøplan 3, idet det seneste tal på 83.000 ha er mere end det, der er lagt til grund for vandmiljøplanen. I forbindelse med indsatsen for Grøn Vækst vil regeringen kompensere for den manko.

Miljøministeren sagde i relation til § 3 områder, at han havde bedt udvalgsmedlemmer om at sende ham en mail om konkrete § 3 arealer, som var opdyrket, men han havde ikke fået nogen mails. Han ville dog ikke udelukke, at nogle § 3 arealer var pløjet op. Han tilføjede, at det selvfølgelig er ulovligt at pløje § 3 områder op, og det er ikke noget, regeringen på nogen måde accepterer.

Med hensyn til randzoner svarede miljøministeren Ida Auken, at han ikke havde nogen viden om, hvor mange randzoner der var pløjet op, og han ville afvente, at der kom nogle pålidelige tal.

Lone Dybkjær ville spørge regeringen, hvor naiv man har lov at være, når det drejer sig om penge, idet hun pegede på, at der var mange, som i vinter sagde, at braklægningen ville blive ophævet på langt større arealer end dem, regeringen regnede med. Man må følge pengestrømmene. Der er jo en oplagt fortjeneste for landmændene ved at dyrke de arealer. Og nu vil man oven i købet kompensere landmændene for de arealer, de ikke pløjer op. Hun gik ud fra, at det var noget, regeringen havde aftalt finansieringen af med Dansk Folkeparti.

Lone Dybkjær mente, der sagtens kunne argumenteres for at få noget mere permanent ind i braklægningen, men hun betegnede miljøministerens tale om Grøn Vækst som "fugle på taget". Hun rejste spørgsmålet, hvor lang tid der vil gå, før vi er tilbage til det stade, vi var på, før landmændene begyndte at pløje op, og ville gerne have nogle tal for de grønne tab.

Flemming Møller Mortensen henviste til, at man til et samråd i Miljøudvalget lige inden sommerferien, havde opfordret de to ministre at sikre, at der hen over sommeren og inden efterårspløjningen blev lavet en informationskampagne for at sikre, at landmændene tog de hensyn til naturen, der skulle tages – også vedrørende § 3 områder, som er kommet i spil, fordi grænsen mellem § 3 arealer og

braklagte arealer er blevet udvisket. De kommuner, som har ansvaret for at kontrollere § 3 arealerne, har ekstremt dårlige redskaber hertil. Han spurgte, hvad ministrene har gjort.

Henrik Høegh gjorde opmærksom på, at der i forbindelse med braklægningsordningen var mulighed for forpagtning, således at man kunne flytte braklægningen hen de steder i landet, hvor udbyttet var mindst, især til de sandede jorde i Vestjylland. Det er faktisk et af de steder, hvor udvaskningsproblemet er mindst.

I relation til bemærkningen om, at skellet mellem braklagte arealer og § 3 arealer er udvisket, gjorde Henrik Høegh opmærksom på, at Kommissionen har anlagt sag mod Danmark med påstand på, at nogle landmænd ikke har holdt landbrugsjorden i god landbrugsmæssig stand. Han henviste i øvrigt til, at vi har savnet en oplandsanalyse, men den vil komme til nytår. Så kan man tage de mest sårbare jorde ud, altså hvor det gavner miljøet mest.

Steen Gade forstod, at den midlertidige ophævelse af braklægningsordningen har medført en forringelse for natur og miljø i Danmark. Han syntes slet ikke, fødevareministeren tænkte på naturen. Han spurgte, om ministrene ikke kan se en risiko for, at der nu bliver et permanent tab, medmindre man laver en skarpere gennemførelse af vandrammedirektivet. Steen Gade mente, vi mangler indikatorer. Til sidst spurgte han, om miljøministeren er enig i det, vismændene siger om, at regeringens mål på naturområdet er meget vagt eller helt fraværende.

Morten Messerschmidt ville godt forsøge at dreje fokus en lille smule og pegede på, at vi oplever stigende fødevarepriser rundt omkring i verden, og derfor er det vel godt, at EU kan producere mere, så der ikke er så mange, der dør af sult. Det må vel opveje det lille tab med hensyn til natur og miljø, vi oplever i vores del af verden.

Miljøministeren syntes, det var et meget relevant spørgsmål, hvilke jorde der egentlig er brakjorde. Er det arealer, som er særlig vigtige for natur og miljø, eller er det landbrugsjord, der er i omdrift? Han mente klart, at brakjord er et omdriftsareal, som er taget ud af drift. Han pointerede, at man kan flytte rundt på sin brak.

NOT Miljøministeren kunne ikke på stående fod give Lone Dybkjær et tal for, hvad de grønne tab er, men det ville han undersøge og fremsende et notat om.

Han mente ikke, der er tale om fugle på taget, når regeringen taler om grøn vækst, og nævnte nogle af de ting, der indgår i kommissoriet. Regeringen har erkendt, at der skal gøres endnu mere, end vi har gjort tidligere, bl.a. fordi vi skal leve op til EU's vandrammedirektiv.

Miljøministeren sagde til Flemming Møller Mortensen, at når man får oplysninger om, hvor mange § 3 arealer der er pløjet op, vil man indskærpe over for kommunerne, at de må sørge for, at det ikke sker. Men miljøministeren vidste ikke, om der var tale om et stort eller et lille problem. Rapporten om § 3 arealerne vil naturligvis tilgå Folketinget, så snart den er færdig.

I svaret til Steen Gade henviste miljøministeren til, at der var miljøministre før den nuværende, som havde gjort meget for miljøet, og nævnte i den forbindelse vandmiljøplan 1, 2 og 3. Vi har i EU ført en god og offensiv linje.

I anledning af at Steen Gade mener, vi mangler indikatorer, pegede miljøministeren på, at regeringen har offentliggjort nogle indikatorer i september måned, og at den snart vil komme med en bæredygtighedsstrategi.

Fødevareministeren pointerede i svaret til Lone Dybkjær, at der var strikte krav til de braklagte arealer om at vedligeholde dem, så de kunne tages ind i driften igen. Vi stiller nationalt det krav, at de skal slås hvert andet år.

Hun studsede over Lone Dybkjærs kommentarer om, at vi nu også skulle til at kompensere landmændene, hvis vi stillede nogle krav til dem fremover. Det har hele tiden været et helt klart princip. Når vi gerne vil tage nogle arealer ud af miljø- eller naturmæssige grunde, må landmændene kompenseres.

Det er rigtigt, som Henrik Høegh er inde på, at vi har en sag kørende om, hvorvidt vi har været for large med hensyn til at lade de braklagte arealer indgå i miljøet.

I svaret til Steen Gade sagde fødevareministeren, at hun syntes, vi fokuserer meget på natur. Hun havde bare det synspunkt, at vi skal gøre det direkte.

Hun syntes, det var absurd, at man i en verden, hvor folk sulter, skal hindre fornuftig produktion. Det var hun enig med Morten Messerschmidt i.

Fødevareministeren havde ikke et helt fast tal til Morten Messerschmidt for, hvor meget det betyder, at den braklagte jord er blevet taget med ind i driften igen, men det er klart, at det har en stor betydning for fødevareproduktionen. Hun oplyste dog, at det senest estimerede tal for kornafgrødehøsten i EU er på 350 mio. tons, hvilket er 50 mio. mere, end det har været.

Det er ikke regeringens linje, at forøgelsen af produktionen kan opveje et tab for natur og miljø, idet regeringen synes, det er vigtigt, at man kompenserer, så der ikke sker forringelser for natur og miljø, men at virkningen af braklægningsophøret neutraliseres.

I EU arbejdede hun i forbindelse med sundhedstjekket især på at få så høj en obligatorisk modulation som mulig. Det tegner til, at man kan blive enige om at lægge 5 pct. oveni de nuværende 5 pct., så man når op på 10 pct. Vi har også en større debat om traktatens artikel 68 – den tidligere artikel 69 – hvor der ikke er enighed om, hvad anvendelsesområdet skal være. Hun sammenlignede artikel 68 med frivillig modulation. Vi har fra dansk side argumenteret meget med Kommissionen, som har haft det udgangspunkt, at man ikke skulle åbne op for de ting, der var mulige via søjle 2. Fødevareministeren fandt det afgørende, at vi ender op med en beslutning, som medtager miljø og natur.

Fødevareministeren understregede, at regeringen ikke ønsker, at der bliver et permanent tab for miljø og natur som følge af ophævelsen af braklægningsordningen, og den er opmærksom på, at der er en manko, som man vil håndtere i forbindelse med Grøn Vækst.

Anne Grete Holmsgaard gik i rette med fødevareministeren, når denne sagde, at vi har en forpligtelse til at tage god landbrugsjord ind i driften, idet det netop ikke er den gode landbrugsjord, man stikker ploven i, når prisen er høj. Hun spurgte, hvad der overhovedet er lavet af analyser, og ville gerne vide, om Danmark har taget initiativ til, at man på EU-plan foretager en analyse.

I den forbindelse spurgte hun, hvor meget man vil vinde ved at fjerne tilskud til biobrændstof, idet hun pegede på, at en meget stor del af arealerne er tilsået med raps.

Per Clausen mindede om, at da man i september sidste år drøftede den midlertidige ophævelse af brakordningen, var det Dansk Folkeparti, der leverede regeringen flertallet for mandatet. Den 21. september spurgte Morten Messerschmidt fødevareministeren, om hun kunne sikre, at det både juridisk og politisk kunne lade sig gøre at sikre, at der ikke blev en yderligere belastning af miljøet. Det forsikrede fødevareministeren. I dag må fødevareministeren vel konstatere – hvad enten man tager en dansk vinkel eller en EU-vinkel – at hun ikke har leveret varen. Det syntes Per Clausen var interessant, selv om det tilsyneladende ikke interesserer Dansk Folkeparti længere.

Per Clausen henviste til et notat fra Miljøministeriet dateret den 12. november 2007, hvor forskerne skønner tallet til 50-100.000 ha. Hvordan kan fødevareministeren forlange, at man skal acceptere en permanent ophævelse, når alle de løfter, der blev givet i forbindelse med den midlertidige ophævelse, ikke er opfyldt?

Bjarne Laustsen anholdt, at fødevareministeren sagde, det var helt tilfældige arealer, der blev taget ud. De arealer, der blev taget ud, var dem, der gav mindst udbytte, og når de nu skal tages ind igen, kræver det mere sprøjtning og ekstra kunstgødning. Han mente ikke, man i forbindelse med den midlertidige ophævelse stillede nogen som helst krav til landmændene. Bjarne Laustsen mente, det var alt for lidt, man ville få i forbindelse med sundhedstjekket. Derfor gentog han sin opfordring til, at regeringen tog en snak med landbruget om at få dem, der opdyrkede mere, til at betale til dem, der tog arealer ud. Det ville være en konstruktiv løsning.

Lone Dybkjær takkede for tilsagnet om, at man ville opgøre de grønne tab, og bad om også at få nogle tal for, hvad en videreførelse af den midlertidige braklægning ville komme til at koste med hensyn til miljøet, og hvad den permanente ophævelse ville komme til at koste.

Ida Auken var principielt enig i, at braklægning ikke er den optimale måde at beskytte naturen på, men når den faktisk har fungeret sådan, må man sætte noget andet i stedet. Den meget "fine" indsatsplan, fødevareministeren nævnte med de fire virkemidler, har stort set ikke virket, bortset fra lidt med efterafgrøder. I den forbindelse henviste Ida Auken til de svar, der var kommet på hendes spørgsmål nr. 234, (stillet i Miljøudvalget på alm. del). Hun ville gerne vide, hvilke nye virkemidler man ville tage i brug.

Torben Hansen henviste til, at forskerne bad om 6 uger til at lave en vurdering, men kun fik 8 dage. Han mente, det gik den helt forkerte vej, og årsagen er, at man baserer planen på frivillighed. Derfor mente han ikke, frivillighed længere var en option, når man skal lave nye planer i 2009.

Svend Auken sagde til miljøministeren, som ikke ville agere, før han var på sikker grund med hensyn til tallene, at normalt tilsiger forsigtighedsprincippet, at man skal reagere straks, hvis man frygter, at noget bliver værre, end man troede.

Han spurgte, om regeringen vil sørge for, at alle de ekstra penge, vi får i forbindelse med sundhedstjekket, bruges til natur og miljø. Svend Auken tilføjede, at han gerne så, at vi fik en lavere national medfinansiering.

Fødevareministeren sagde til Anne Grete Holmsgaard, at hun have opfordret Kommissionen til at lave en grundig analyse af de miljømæssige effekter, men det har Kommissionen ikke villet.

Hun kunne ikke svare på, hvad det ville betyde, hvis man fjerner tilskud til bioafgrøder, men hun ville gerne spørge, om Kommissionen kan give en vurdering heraf.

Til Per Clausen sagde hun, at regeringen står fast på, at vi ikke vil acceptere, at ophævelsen af brak har negative effekter for miljø og natur, og derfor vil regeringen iværksætte de tiltag, der er nødvendige. Hun mente stadig, at man i vinter handlede ud fra den faglige rådgivning, der var til rådighed, og man vurderede, at pakken ville være tilstrækkelig. Det var en politisk beslutning. Hun gentog, at regeringen lige nu sidder og knokler for at finde ud af, hvad der skal til i forbindelse med Grøn Vækst.

Hun ville helst ikke kommentere notatet fra Miljøministeriet, men sagde, at det måske var et mere langsigtet tal, forskerne talte om.

Hun sagde til Anne Grete Holmsgaard og Bjarne Laustsen, at regeringen ikke præcis kendte kvaliteten af den brakjord, der blev taget ud, men man er ved at skaffe sig et overblik over det.

Hun ville holde fast i, at det er et afgørende princip, at når samfundet stiller krav om varetagelse af nogle miljøhensyn, så må man kompensere landmændene.

NOT Hun lovede Lone Dybkjær, at man ville prøve at se på pengestrømmene og sende et notat over om det.

Fødevareministeren gav Ida Auken ret i, at det handler om, hvad vi vil sætte i stedet.

Vi er ved at lave en undersøgelse, som skal give os et egentligt billede af, hvordan det ser ud med randzonerne. Fødevareministeren tilføjede, at randzonerne er helt centrale for, at vi får et godt miljø.

I relation til Torben Hansens bemærkning om, at forskerne havde haft for lidt tid, sagde fødevareministeren, at man henvendte sig til de forskere, som i forvejen sad og arbejdede med problemerne og havde et fagligt kendskab til området.

Fødevareministeren ville ikke på forhånd fraskrive sig muligheden for at bruge frivillighed, idet hun ikke havde taget stilling til, hvilke virkemidler vi fremtidig skal tage i anvendelse.

Det, Svend Auken opfordrede til i relation til sundhedstjekket i EU, er lige præcis det, regeringen arbejder for. Hun ville dog ikke forpligte sig til, at alle pengene fra EU skulle gå til natur og miljø. Fødevareministeren tilføjede, at med hensyn til landdistriktsmidlerne har regeringen en målsætning om en fordeling med 75 pct. til miljø og natur og klima og 25 pct. til andre formål, bl.a. landdistriktspolitikken.

Hun var enig i, at vi skal gå efter en lavere national medfinansiering.

Henrik Høegh pegede på, at vi i Danmark har det laveste pesticidforbrug, når vi sammenligner os med lande, som har samme afgrøder som os. Det gælder om at få taget de arealer ud, som virkelig gavner natur og miljø.

Anne Grete Holmsgaard syntes, fødevareministeren skulle skærpe kravet over for Kommissionen for at få den til at lave en undersøgelse og sige, at det er en forudsætning for, at vi overhovedet vil være med til at ophæve braklægningen.

Per Clausen mente, man i forbindelse med det mandat, der skulle gives under dagsordenens punkt 2, måtte sikre sig, at man fandt en politisk og juridisk holdbar løsning, som gør, at ophævelsen af braklægningen med sikkerhed ikke fører til forringelser for natur og miljø.

Svend Auken syntes ikke, det var urimeligt at sige, at vi skal sikre, at der er midler nok fra EU til, at vi kan lave en national miljøpakke, som virker. Der er jo ingen, som har tiltro til, at der i nævneværdigt omfang kommer penge til det fra finansloven.

Fødevareministeren sagde til Anne Grete Holmsgaard, at hun ikke kunne gøre meget mere end at argumentere godt over for Kommissionen. Hun havde ikke mulighed for at pålægge Kommissionen at gøre noget.

Fødevareministeren svarede Svend Auken, at det lige præcis er det, vi går efter, og at det var hendes vurdering, at vi har gode muligheder for at få midler nok fra EU. Hun kunne ikke i dag lægge hovedet på blokken og sige, at det er på plads, men hun mente, det gik i den rigtige retning.

Formanden takkede for det lange samråd og mente, det havde været meget nyttigt med denne meningsudveksling både om den side, der vender mod EU, og om den side, der vender mod os selv.

FO Punkt 2. Rådsmøde nr. 2900 (landbrug og fiskeri) den 27.-28. oktober 2008

Fødevareministeren: Jeg forelægger 3 sager til forhandlingsoplæg. Det drejer sig om punkt 1 om skolefrugt, punkt 2 om sundhedstjekket og punkt 5 om TAC/kvoter for Østersøen i 2009. Resten af punkterne vil blive forelagt til orientering. Jeg skal oplyse, at punkt 3 om intern fødevarehjælp er udgået. På vegne af miljøministeren orienterer jeg endvidere om punkt 4 om bekæmpelse af handel med ulovligt tømmer.

FO 1. Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) Nr. 1290/2005 om finansiering af den fælles landbrugspolitik og forordning (EF) Nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen) med henblik på indførelse af en skolefrugtordning

– *Politisk drøftelse*

KOM (2008) 0442

Rådsmøde 2900 – bilag 1 (samlenotat side 3)

Rådsmøde 2900 – bilag 3 (tillæg til samlenotat)

KOM (2008) 0442 – bilag 1 (grundnotat af 31/7-08)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (072) – bilag 464, side 1370 (seneste behandling i

EUU 26/9-08)

EUU alm. del (072) – bilag 369, side 1197 (behandlet i EUU 4/7-08)

Fødevareministeren: I forhold til forslaget om skolefrugt ønsker formandskabet en politisk drøftelse her på rådsmødet i oktober. Der forventes først at blive opnået et formel politisk enighed om forslaget på rådsmødet i november, efter at Europa-Parlamentet har udtalt sig om forslaget.

Formandskabet har fremlagt det første kompromisforslag, som tager højde for landenes ønsker om størst mulig fleksibilitet med hensyn til produktkategorier og ernæringsmæssige hensyn, hvilket jo er positivt og har været et dansk ønske.

Nu bliver det f.eks. overladt til medlemslandene at beslutte, om forarbejdet frugt – f.eks. juice og sådan noget – skal kunne indgå i ordningen.

Kommissionen vil endvidere udarbejde en negativliste over produkter, der på grund af deres ringe ernæringsmæssige værdi ikke kan indgå i ordningen.

Samtidig opstilles der krav om, at en skolefrugtsordning skal være gratis. Budgettet er uændret på 90 millioner euro.

Det er sådan, at ordningen vil være frivillig for medlemsstaterne og vil løbe de næste 4 år. Efter 3 år skal der være en evaluering med henblik på at udbrede kendskabet til "best practice".

En række medlemslande ønsker fortsat et større EU-budget til ordningen og en større fleksibilitet i finansieringsmodeller. Sagen er, at jeg gerne havde set en mere ambitiøs skolefrugtordning. Regeringen vil fortsat arbejde for muligheden for forældrebetaling.

FO Regeringens forhandlingsoplæg går ud på, at man fra dansk side støtter Kommissionens forslag eller et kompromisforslag, der kan opnå kvalificeret flertal, idet der fra dansk side arbejdes for fleksibilitet med hensyn til den nationale medfinansiering med henblik på, at det bliver muligt at kræve forældrebetaling.

Morten Messerschmidt efterlyste en forklaring på, hvad det præcis er, der gør, at medlemslandene ikke meningsfyldt selv kan indføre skolefrugtordninger, men må overlade det til EU, idet subsidiaritetsprincippet forudsætter, at man kun skal løse de problemer i fællesskab, som medlemslandene ikke selv kan løse. Skolefrugt er godt, men forslaget udviser grænserne for, hvad EU kan blande sig i, hvilket Morten Messerschmidt fandt foruroligende.

Kim Mortensen havde set, at der havde været en god diskussion i Europaudvalget tidligere om skolefrugtordningen. Han havde ikke noget imod, at EU iværksætter en sådan ordning, men hvis man på EU-plan mener, det er en god idé, og at den skal være gratis, fattede han ikke, hvad der får den danske regering til at mene, at der skal være brugerbetaling. Han mente, det ville få mange af eleverne til at vælge skolefrugten fra. Han spurgte, hvilke tanker fødevareministeren gør sig om den nationale medfinansiering.

Anne Grete Holmsgaard var imod forældrebetaling på området. Hun erkendte, at kompromiset nu var blevet ændret, sådan at man kunne undgå nogle af de lidt underlige produkter og koncentrere sig om frisk frugt.

Lone Dybkjær mindede om, at hun ved den sidste behandling i Europaudvalget havde udtalt sig imod ordningen – med en anden begrundelse end de andre partier, der var gået imod.

Hun ville gerne vide, hvordan fødevareministeren forholdt sig til forslaget fra sin partifælle i Europa-Parlamentet om, at beløbet sættes op til 500 mio. euro.

Sådan som hun læste forslaget, koster ordningen Danmark 13,5 mio. kr., svarende til 2 pct. af EU's udgifter til ordningen på budgettet, og så får vi 7,8 mio. kr. tilbage. Hun ville gerne have præciseret, hvad de totale udgifter til ordningen bliver.

Sådan som hun læste forslaget, drejer det sig om én frugt om ugen i 30 uger til bestemte aldersgrupper. Det syntes hun var direkte komisk.

Hun kunne ikke se fidusen i, at vi skal samle viden sammen om ordningens virkninger.

Alt i alt mente hun, ordningen var et eksempel på EU, når det var værst.

Til sidst spurgte hun, hvad det vil koste yderligere, hvis man skal op på noget, der overhovedet er fornuftigt.

Per Clausen mindede om, at han sidste gang havde støttet regeringen, men det eneste, der nu er strid om, er, at regeringen vil slås for brugerbetaling. Mener fødevareministeren, det er klogt at fastholde en høj dansk profil i det spørgsmål?

Fødevarerministeren sagde til Morten Messerschmidt, at hun syntes, det gav god mening, at EU lancerer et projekt, der drejer sig om at give skolebørnene frugt. Det er en bedre anvendelse af de midler, som er afsat på EU's budget til frugt og grønt. Men hun mente, forslaget burde være mere ambitiøst.

Fødevarerministeren svarede Lone Dybkjær, at hun støttede Europa-Parlamentets ønske om at bruge væsentligt flere midler på området.

De tal, der er nævnt i samlenotatet, er, hvad det minimum vil koste for Danmark, idet der kræves 50 pct. national medfinansiering, men helt afhængig af, hvordan vi i givet fald vælger at implementere ordningen, kan det komme til at koste flere penge.

Fødevarerministeren pointerede, at det, vi skal tage stilling til, er, hvorvidt vi vil støtte, at man laver en sådan EU-ordning. Så må vi i givet fald senere finde ud af, hvordan vi skruer en sådan ordning sammen i Danmark.

I svaret til Lone Dybkjær erkendte fødevarerministeren, at Kommissionen har fastholdt sit oprindelige forslag om beløbsrammen, nemlig 90 mio. euro, hvilket kun rækker til ét stykke frugt pr. uge til de 6-10 årige i 30 uger om året. Men betingelserne er blødt op, og vi har fået imødekommet en række af vore ønsker. Bl.a. bliver det nu op til medlemslandene selv at sammensætte ordningen. Som nævnt mener regeringen, det skal være frisk frugt. Der er også skabt en vis fleksibilitet med hensyn til, hvem der kan omfattes af ordningen.

Regeringen ønsker, at der bliver mulighed for medfinansiering gennem forældrebetaling. Det har vi i de frugtordninger, vi kender i dag, og det kender vi fra skolemælksordningen. Regeringen mener, det er vigtigt med et forældreengagement, idet det vil forstærke virkningen, så forældrene bliver bevidst om, at det er vigtigt for børnene at få frugt også uden for skoletiden.

Forhandlingsoplægget går ud på at stemme ja, idet fødevarerministeren vil arbejde for, at forældrebetaling bliver en mulighed. Regeringen vil under alle omstændigheder støtte forslaget.

Morten Messerschmidt mente, det utvivlsomt var rigtigt, når fødevarerministeren sagde, at der var tale om en bedre anvendelse af midlerne, men det er ikke det, subsidiaritetsprincippet drejer sig om. Det er i forbindelse med subsidiaritetsprincippet en forudsætning, at medlemslandene ikke er i stand til at løfte opgaven. Derfor gentog han sit spørgsmål om, hvorvidt der er noget, der forhindrer medlemslandene i at give børnene frugt i skolen.

Lone Dybkjær gik ud fra, at det var fordi hun havde ret, at hun ikke havde fået svar på sit spørgsmål om de 13,5 mio. kr.

Hun var også tilhænger af frugt, og hun var tilhænger af, at man levede sundt, men der var intet i det fremlagte forslag, som overbeviste hende om, at det var sundt fornuft. Derfor syntes hun, man skulle sige nej.

Per Clausen ville gerne have fødevarerministeren til at bekræfte, at EU ikke kan tvinge os til at udlevere frugt i skolerne, hvis forslaget skulle blive vedtaget.

Han pegede på, at fødevareministeren er i en situation, hvor det er meget lidet sandsynligt, at hun får et flertal i Europaudvalget til et mandat, der handler om, at hun – formentlig forgæves – vil slås for at sikre en ret til forældrebetaling.

Kim Mortensen forstod ikke, at Danmark ville føre et stort ideologisk slag for retten til at opkræve brugerbetaling. Når der står, at en række medlemslande ønsker et større budget samt større fleksibilitet i forhold til national medfinansiering, hvor mange af disse medlemslande er så enige med Danmark i, at det er vigtigt at insistere på brugerbetaling?

Anne Grete Holmsgaard sagde, at SF ikke var absolut imod, at forældrene skal betale noget, men hun ville finde det urkomisk, hvis forældrene skulle betale for, at børnene kunne få et æble om ugen. Derfor vil SF ikke være med til forældrebetaling.

Fødevareministeren svarede i forhold til Morten Messerschmidts spørgsmål om subsidiaritetsprincippet, at det her er noget, medlemslandene er enige om at de gerne vil gøre sammen, men medlemslandene kan godt gennemføre skolefrugtordninger selv, hvis de vil. Hun pointerede, at vi taler om at bruge midler fra en budgetlinje, som går til frugt og grønt, og som samlet udgør 700 mio. euro. Budgetlinjen indeholder bl.a. tilskud til tilbagetrækning, altså destruktion, støtte til producentorganisationer og støtte til forarbejdning af citrusfrugt. I det hele taget står der en masse på den budgetlinje, som Morten Messerschmidt godt kan tage fat på at kritisere, når han kommer i Europa-Parlamentet. Fødevareministeren mente, det ville klæde den budgetlinje, at der også kom en skolefrugtordning med.

Der var en lille ordveksling om Lone Dybkjærs regnestykke, men i sidste omgang sagde fødevareministeren, at Lone Dybkjær havde ret med hensyn til de 13,5 mio. kr. Selv om vi ikke gør brug af ordningen, er vi med til at betale de 13,5 mio. kr. til den pågældende budgetlinje.

I svaret til Per Clausen bekræftede fødevareministeren, at EU ikke kan tvinge os til at udlevere frugt.

Fødevareministeren opfordrede udvalget til at skelne mellem, om man skal støtte skolefrugtordningen, og den senere diskussion om, hvordan vi vil implementere ordningen i Danmark. Vi kan udmærket lave en ordning, hvor der uddeles en frugt pr. dag.

Hun sagde til Per Clausen, at hun ville slås for forældrebetalingen, idet hun syntes, det var et vigtigt princip. Men fødevareministeren pointerede, at Danmark under alle omstændigheder ville stemme for ordningen.

Hun svarede Kim Mortensen, at de andre lande, som ønsker en større fleksibilitet og at diskutere forældrebetaling, er Tyskland, Østrig, Tjekkiet og Slovenien.

I relation til Anne Grete Holmsgaards indlæg sagde fødevareministeren, at Fødevareministeriet skubber på for at få fremmet de forskellige skolefrugtordninger, som eksisterer rundt om på mange skoler. Fødevareministeren lovede, at når vi havde fået en skolefrugtordning, ville hun gerne vende tilbage og drøfte, hvordan man mest hensigtsmæssigt kunne implementere den i Danmark. Det ville hun gerne tage initiativ til en drøftelse af.

Lone Dybkjær havde i princippet ikke noget imod at være solidarisk og støtte, at skolebørnene i andre lande får frugt, men det er altså det, vi gør, når vi betaler 13,5 mio. kr. og får 7,8 mio. kr. tilbage.

Når fødevareministeren siger, at hvis vi ikke bruger pengene til skolefrugt, bruger EU dem til forskellige andre vanvittige projekter. Lone Dybkjær syntes hellere, man skulle afskaffe de vanvittige projekter.

Kim Mortensen havde ikke noget imod, at EU fik en skolefrugtordning, men han mente stadig, vi står ret alene med vort synspunkt om brugerbetaling, idet han pegede på, at de lande, fødevareministeren nævnte, der gik ind for større fleksibilitet, anvendte helt andre argumentationer end brugerbetaling. Som sagt kunne Kim Mortensen godt gå med til en skolefrugtordning, men han ville have et tilsagn om, at der ville blive en forhandling med de partier, der sagde ja til den, idet han tilføjede, at ved den forhandling ville Socialdemokraternes udgangspunkt være, at det skulle være en ordning uden brugerbetaling.

Per Clausen var ked af, at fødevareministeren insisterede på endnu engang at kræve mulighed for brugerbetaling, idet det betød, at han ikke kunne støtte regeringens forhandlingsoplæg. Medmindre altså, han ved at sige ja kunne sikre sig vetoret over for forældrebetaling, når ordningen skal indføres i Danmark.

Anne Grete Holmsgaard syntes, det ville være klogt af fødevareministeren at lade være med at gå ned og kæmpe så hårdt for forældrebetaling, men gå i dialog med de partier, der ikke ønsker forældrebetaling.

Fødevareministeren svarede Lone Dybkjær, at det bliver de lande, der ønsker at benytte ordningen, der kommer til at bruge de penge, der er sat af på budgetlinjen.

Lone Dybkjær pegede på, at hvis der bliver et flertal for skolefrugtordningen, så er ordningen der jo, og så kan vi vel efterfølgende vælge at bruge den, uanset om vi har stemt for den eller ej.

Fødevareministeren bekræftede dette.

Hun takkede for de gode råd om, hvad regeringen skulle gøre. Hun ville imidlertid holde fast i, at hun syntes, der skulle være mulighed for forældrebetaling.

Der er ikke noget, der forhindrer f.eks. en kommune i at lave en ordning.

Hun mente ikke, at de partier, der støttede mandatet, skulle have vetoret, når ordningen skulle implementeres i Danmark.

Anne Grete Holmsgaard mente, at hvis ministeren ville have de partier med, som gik imod brugerbetaling, skulle hun blot bekræfte, at regeringen ville matche de penge, der kommer fra Kommissionen. Hun gjorde opmærksom på, at man godt kunne lave en ordning, hvor forældrene betalte noget – blot ikke specifikt til frugtordningen, hvis man skulle have de partier med, som var imod forældrebetaling. Så vidt hun kunne se, måtte fødevareministeren gå med til, at det skulle være uden forældrebetaling, hvis hun ville have sit mandat.

Fødevareministeren sagde, at hvis Europaudvalget ønskede, at vi skulle stemme nej til skolefrugt, så måtte hun tage det til efterretning. Men sådan havde hun nu ikke opfattet debatten, idet et flertal faktisk synes, vi skal have en skolefrugt-

ordning. Hun ville ikke bekræfte, at regeringen stiller med en national medfinansiering. Medfinansiering kan ske på forskellig vis.

Lone Dybkjær henviste til, at der ikke var 7,8 mio. kr. på finansloven til en skolefrugtordning, så det blev et nej fra Det Radikale Venstre.

Kim Mortensen forstod nu, at det var den nationale medfinansiering, der står i papiret, altså de 7,8 mio. kr., hvor regeringen lægger op til, at der skal være forældrebetaling, mens han tidligere havde forstået, at det var en udvidelse af ordningen, hvor regeringen forbeholdt sig retten til at bruge forældrebetaling.

Fødevareministeren sagde, at medfinansiering kunne komme fra kommunerne eller andre, som forslaget ser ud nu. Vi synes, det også skal kunne være forældrebetaling.

Michael Aastrup Jensen gjorde for den ordens skyld opmærksom på, at regeringspartierne støtter forhandlingsoplægget.

Den fungerende formand, Anne Grete Holmsgaard, havde forstået, at Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre sagde nej til regeringens forhandlingsoplæg – af forskellige grunde. Socialdemokraterne, SF og Enhedslisten sagde også nej på de konditioner, der var ridset op, nemlig forældrebetaling. Derfor mente hun, der var et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg.

Det gav anledning til en yderligere diskussionsrunde i Europaudvalget.

ÆF **Fødevareministeren** præciserede til sidst, at forhandlingsoplægget gik ud på, at regeringen under alle omstændigheder ville stemme ja til skolefrugtordningen, men ville arbejde for, at der blev givet mulighed for forældrebetaling. Dette var imidlertid ikke en betingelse. Hvis hun ikke fik ja til dette forhandlingsoplæg, ville regeringen stemme nej til skolefrugtordningen. Hun tilføjede, at i det kompromis, der ligger på nuværende tidspunkt, er der ikke mulighed for forældrebetaling, og hvis det bliver vedtaget – hvad der er stor sandsynlighed for – så bliver der ikke forældrebetaling.

Herefter gik ordførerne for Socialdemokraterne, SF og Enhedslisten ind for forhandlingsoplægget.

Den fungerende formand, Anne Grete Holmsgaard, konkluderede, at der ikke var konstateret et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet dog Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre havde udtalt sig imod det.

FO 2. Sundhedstjekket

- a) Forslag til Rådets forordning om fælles regler for den fælles landbrugspolitik ordninger for direkte støtte til landbrugere og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere
- b) Forslag til Rådets forordning om ændringer af den fælles landbrugspolitik ved ændring af forordning (EF) nr. 320/2006, (EF) nr. 1234/2007, (EF) nr. 3/2008 og (EF) nr. [...] /2008
- c) Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1698/2005 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL)
- d) Forslag til Rådets afgørelse om ændring af afgørelse 2006/144/EF om Fællesskabets strategiske retningslinjer for udvikling af landdistrikterne (programmeringsperioden 2007-2013)

Politisk drøftelse

KOM (2008) 0306

Rådsmøde 2900 – bilag 1 (samlenotat side 8)

KOM (2008) 0306 - bilag 1 (grundnotat af 25/6-08)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (072) – bilag 464, side 1365 (seneste behandling i EEU 26/9-08)

Kommissionens meddelelse om sundhedstjekket:

KOM (2007) 0722 - bilag 2 (grundnotat af 19/12-07)

KOM (2007) 0722 - bilag 1 (henvendelse fra Landbrugsrådet af 28/11-07)

KOM (2007) 0722 - bilag 3 (andre EU-landes holdninger)

KOM (2007) 0722 - bilag 4 (Dansk Landbrugs holdning til sundhedstjekket af 20/5-08)

KOM (2007) 0722 – svar på spørgsmål 2

KOM (2007) 0722 – svar på spørgsmål 3

EUU alm. del (072) - bilag 295 (regeringens strategi for afvikling af EU's landbrugsstøtte)

EU-note (072) - E 20 (baggrundsnotat af 7/2-08 om sundhedstjekket)

EUU alm. del (072) - svar på spørgsmål 4

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (072) – bilag 369, side 1194 (seneste behandling i EEU 4/7-08)

EUU alm. del (072) - bilag 201, side 612 FO (forhandlingsoplæg forelagt EEU 14/3-08)

Fødevareministeren: Jeg har tidligere fremlagt forslaget om sundhedstjekket af den fælles landbrugspolitik her i udvalget. Formandskabet vil her i oktober forsøge at nå så langt som muligt. Det endelige kompromis vil sandsynligvis først blive fundet på rådsmødet i november, når Europa-Parlamentet har udtalt sig om forslaget.

Jeg skal ikke lægge skjul på, at jeg gerne havde set et mere ambitiøst sundhedstjek end det, der nu tegner sig. Men det er stadig væk et skridt i den rigtige retning med øget modulation, øget markedsorientering og større fokus på miljø med bedre finansieringsmuligheder, som vi netop har drøftet det under dagsordenens punkt 1.

Danmark har som mål at sikre en afvikling af landbrugsstøtten i EU. Men det er også vigtigt, at vi deltager aktivt i forhandlingerne. Det er nødvendigt, for at vi får indflydelse. Det gælder også, når vi begynder at se frem mod en reform af landbrugspolitikken efter 2013. Der er skeptiske medlemsstater, og der er en del af dem. Så det kræver virkelig en indsats at få en større reform på dagsordenen.

Der er endnu ikke kommet en kompromistekst på de væsentligste emner. Som i september vil jeg derfor fremhæve de vigtigste emner i forhandlingerne, og jeg vil prøve at give et forsigtigt bud på, i hvilken retning forhandlingerne bevæger sig:

Øget modulation af den direkte støtte til landdistriktspolitikken mener jeg er helt nødvendig. Mange medlemslande er dog imod det foreslåede omfang. Fra dansk side arbejder vi for så høj modulationssats som mulig. Det gælder også i forhold til en højere modulationssats for de største støttemodtagere. Vi har tidligere snakket om capping. Det er med. Nu bliver det bare kaldt for progressiv modulation.

Det må dog forventes, at modulationssatsen bliver lavere end de foreslåede 8 pct. Et forsigtigt gæt på nuværende tidspunkt vil være 5 pct. yderligere.

For at undgå en øget samlet støtte, arbejder jeg også for en lavere national medfinansiering af de modulerede midler. Formandskabet overvejer et muligt kompromis på dette punkt, så der på hele landdistriktspolitikken eller måske på dele af landdistriktspolitikken kan komme en lavere national medfinansiering.

Jeg mener også, at landdistriktspolitikken bør tilpasses de nye globale udfordringer som øget konkurrence på verdensmarkedet samt udfordringer i forhold til klima, biodiversitet og miljø, herunder vandforvaltning og dyrevelfærd. Derfor skal det sikres, at der er de rette instrumenter under landdistriktspolitikken.

Når det gælder mælkekvoteudvidelsen, havde jeg gerne set en større udvidelse end foreslået af Kommissionen for at få en fornuftig blød landing, når kvoterne bortfalder i 2015. Men der er rigtig mange medlemslande, som fokuserer på kompensation for bortfaldet af kvoter særligt i ugunstigt stillede områder. Det synes jeg bør kunne håndteres under landdistriktspolitikken eller under artikel 68. Der er også visse medlemslande, som stiller krav om ekstra tildeling af mælkekvote.

Artikel 68 – den tidligere artikel 69 – giver mulighed for at anvende op til 10 pct. af den afkoblede støtte til specifikke formål som miljø, kvalitet, koblet støtte og for-

sikringsordninger. Men mulighederne for miljøtiltag er meget restriktive i forslaget, og det arbejder vi på at få ændret.

Der er mange medlemsstater, som ønsker en større fleksibilitet. Jeg synes f.eks. ikke, der er nogen grund til at fastsætte en skæringsdato for, hvornår man kan tilmelde sig ordningen. Det kan lige så godt være op til landene selv at finde ud af det. I forhold til de koblede støtteordninger støtter jeg Kommissionen i, at der skal være et loft på 2,5 pct. af støtten. Derimod er det ikke til at forstå, hvorfor der skulle være et loft på 2,5 pct. på andre initiativer. Hvis man f.eks. vil anvende midler til miljøtiltag, synes jeg ikke, der er nogen grund til at have et loft på 2,5 pct. Det arbejder jeg på at få ændret.

Mange medlemslande er skeptiske over for afkobling af bestemte sektorer som ris, proteinafgrøder og oksekød. Fra dansk side støtter vi, at der sker en yderligere afkobling af den direkte støtte. Regeringen ønsker, at støtten afkobles fuldt ud senest i 2013 – vel at mærke under ens vilkår for alle. For eksempel bør ammekopræmien afkobles på samme vilkår som de øvrige kvægpræmier. Hvis ammekopræmien videreføres uændret, mener jeg også, det bør gælde for handyrpræmien.

Regeringen støtter ophævelsen af braklægningskravet. De konsekvenser, der er for natur og miljø, skal håndteres dels på nationalt plan via midtvejsevalueringen af vandmiljøplan 3, den fremrykkede evaluering af pesticidplan 2004-2009 og i forbindelse med regeringens strategi for "Grøn Vækst" – som vi jo allerede har behandlet grundigt her i udvalget under dagsordenens punkt 1 – og dels via EU's landdistriktspolitik og God Landbrugs- og Miljømæssig stand som eksempelvis etablering af randzoner.

Jeg lægger vægt på, at vi fra dansk side er med i et kompromis, da vi ellers ikke har en platform for at deltage i de vigtige drøftelser om den fremtidige landbrugs-politik efter 2013.

FO Regeringens forhandlingsoplæg går ud på, at man fra dansk side under de afsluttende drøftelser af sundhedstjekket lægger vægt på, at ændringerne bidrager til den nødvendige omstrukturingsproces forud for en afvikling af EU's landbrugsstøtte.

Sundhedstjekket anses af regeringen for at være et element, som skal bidrage til at sikre det lange, seje træk i retning af en afvikling af landbrugsstøtten og fastholdelse af en fælles EU-ramme for landbrugspolitikken. Sundhedstjekket ses som led i den danske regerings strategi mod afvikling af EU's landbrugsstøtte – det er det, vi har snakket om i forlængelse af B75 – og regeringen er derfor positiv over for Kommissionens samlede oplæg.

Det indstilles, at vi fra dansk side tilslutter os et afbalanceret kompromis, der kan opnå kvalificeret flertal i Rådet, idet vi fra dansk side vil arbejde for:

- Så høj en grad af øget obligatorisk modulation inklusiv progressiv reduktion som muligt, idet den direkte støtte herved reduceres, og det fulde beløb overføres til det enkelte medlemsland til anvendelse under landdistriktspolitikken og herved kan bruges til de nye udfordringer, som vi allerede har været inde

på. Vi vil også arbejde på, at medfinansieringssatsen for landdistriktsmidler bliver nedsat.

- Et permanent bortfald af udtagningsforpligtelsen, idet miljø- og naturmæssige konsekvenser skal håndteres gennem hensigtsmæssige foranstaltninger i landdistriktspolitikken og i GLM.
- At de produktionsbegrænsende instrumenter fjernes, herunder at der sker en større årlig forøgelse af mælkekvoterne, end der er foreslået.
- At sundhedstjekket ikke øger den administrative byrde, men i stedet leder til nogle forenklinger.
- At der sker en øget markedsorientering gennem afkobling af den direkte støtte fra produktionen, og at det sker senest i 2013 under ens vilkår.
- At markedsinstrumenter som intervention og prisstøtte enten ophører eller holdes på et minimumsniveau som et reelt sikkerhedsnet, og at bortfald af markeds- og støtteordninger bliver afspejlet i egentlige budgetbesparelser.
- At det under artikel 68 bliver muligt at anvende op til 10 procent af den direkte støtte til miljø og natur, og at det i det hele taget gøres mere fleksibelt, men at der bliver fastholdt en begrænsning i forhold til at genindføre koblet støttet under artikel 68.
- At det som hidtil under artikel 35 bliver muligt fortsat at yde enkeltbetalingsstøtte til skovrejsning på landbrugsarealer samt arealer, der ændrer karakter som følge af vandrammedirektivet og Natura 2000.
- At krisestyring og forsikring som udgangspunkt er en opgave for erhvervet selv, og at nye instrumenter ikke er et supplement til, men en erstatning for eksisterende instrumenter, og at støtten til fonde og forsikringer ydes i overensstemmelse med WTO's regler for grøn boks.

Morten Messerschmidt var ret skuffet over at læse, hvad man var nået frem til, og mente, det blev svært at sælge det som en succes. Selvfølgelig var der enkelte lyspunkter, men det er meget små ting, og de ligger langt ude de i fremtiden. Han spurgte, om fødevareministeren ikke mente, man kunne opnå noget ved at skyde det f.eks. i et halvt år.

Morten Messerschmidt pegede på, at EU bruger 35 pct. af sit budget til at understøtte et erhverv, som i en tid, hvor der er pres på fødevarerne, ikke har behov for støtte.

Kim Mortensen henviste til, at man hele formiddagen under dagsordenens punkt 1 havde haft en diskussion om braklægningsordningen. Det bekymrede ham, at fødevareministeren under denne diskussion havde sagt, at da man gik med til en midlertidig ophævelse, havde det haft større konsekvenser, end man umiddelbart troede, men nu ville man gå med til en permanent afskaffelse af braklægningsordningen uden at have nogen sikkerhed for, at økonomien var til stede. Han mente dog, samrådet under dagsordenens punkt 1 var sluttet med en åbning, hvorefter man ville kunne finde frem til et mandat, der sikrede, at fødevareministeren tager til Bruxelles med det udgangspunkt, at der skal findes penge fra EU,

som sikrer miljøet. Derfor bad han fødevareministeren præcisere, hvad det præcis vil betyde i forhold til mandatgivningen.

Anne Grete Holmsgaard var klar over, at der i landbrugspolitikken var tale om velerhvervede rettigheder, som det er svært at få has på. Hun citerede følgende fra samlenotatet: "Overordnet anfører Kommissionen, at sundhedstjekket har en begrænset netto-budget effekt, med en lille besparelse på 14 mio. euro i 2013." Hun betegnede det som skuffende, at man ikke kunne komme længere.

I forbindelse med krydsoverensstemmelse står der, at landmændene skal overholde reglerne for at få penge, men den betingelse vil man fjerne for nogle typer, bl.a. vilde dyr og vilde fugle. Det syntes hun lød lidt usympatisk.

Det ser ud til, at man kun kan øge den obligatoriske modulation med 5 pct., hvilket ikke er særlig meget, idet reglerne faktisk gør det muligt at flytte 20 pct. af budgettet. Derfor spurgte hun, i hvor høj grad det flertal, som siger, at man kun kan øge modulationen med 5 pct., hænger sammen med grænsen for, hvad nationerne selv skal medfinansiere. Hun ville gerne vide, om der var nogen muligheder for at få den procent sat op.

Hun spurgte, om det stadig væk er sådan, at man ved siden af den obligatoriske modulation kan lave en national, frivillig modulation. I den forbindelse henviste Anne Grete Holmsgaard til, at da hun i sin tid spurgte den nuværende fødevareministers forgænger, sagde han, at det faktisk ville falde inden for den grønne boks i WTO, altså at det ikke ville blive betragtet som konkurrenceforvridende.

Hvis man skal prøve at finde et kompromis, som kan få de partier med, som var modstandere af, at man foretog en midlertidig ophævelse af brakordningen uden at sætte noget andet i stedet, er det klart, at der må være noget, denne del af oppositionen kan få indflydelse på, og som der er penge til.

Lone Dybkjær ville vente med at udtale sig om braklægning, indtil hun hørte fødevareministerens svar. Hun syntes heller ikke, man var nået særlig langt, men hun regnede med, at Danmark havde gjort hvad vi kunne for, at man skulle nå længere. Det troede hun sådan set også, at den danske kommissær havde. Og sundhedstjekket er trods alt et skridt på vejen.

Per Clausen konstaterede, at det jo gik sin skæve gang med hensyn til sundhedstjekket. Betyder det, regeringen siger, at den vil støtte en permanentgørelse af ophævelsen af braklægningsordningen, selv om man ikke opnår noget med hensyn til miljø og natur? Eller vil regeringen sikre sig, at aftalen bliver af en sådan karakter, at miljø og natur mindst kan holdes skadesløs?

Fødevareministeren svarede Morten Messerschmidt, at hun ville være meget bekymret ved at skubbe beslutningerne yderligere ud i fremtiden, og pegede i den forbindelse på, at ambitionsniveauet i sundhedstjekket løbende var blevet reduceret under forhandlingerne. I øvrigt gjorde hun opmærksom på, at Europa-Parlamentet vil få større indflydelse på landbrugsområdet, hvilket hun ville hilse meget velkommen.

Med hensyn til braklægning gentog fødevareministeren, hvad hun havde sagt under dagsordenens punkt 1, at vi ønsker at sikre de tilstrækkelige midler – både

fra de modulerede midler og fra artikel 68 – så vi kan lave de miljøtiltag, vi gerne vil. Som nogle taleksempler nævnte fødevareministeren, at hvis vi får 8 pct. yderligere obligatorisk modulation, vil det give 500 mio. kr., og hvis vi får 5 pct. yderligere obligatorisk modulation, vil det give 300 mio. kr. Hvis vi får lov at bruge 10 pct. i relation til artikel 68 til de formål, vi gerne vil, vil det dreje sig om 750 mio. kr. Her er der dog lige den hurdle, at Kommissionen på nuværende tidspunkt fastholder, at der skal være et loft på 2,5 pct. for de områder, hvor man må anvende midlerne. Vi arbejder for at få fjernet dette loft for så vidt angår miljø. Som man kunne høre af tallene, giver det faktisk gode muligheder for at få penge til miljø og natur, og regeringens bedste vurdering er, at der vil være de tilstrækkelige midler til rådighed, sagde fødevareministeren til Kim Mortensen. Fødevareministeren gentog, at regeringen regner med omkring årsskiftet at kunne præsentere sit bud på, hvordan man håndterer dette, og til den tid ville hun hilse velkommen, at man får en politisk diskussion om, hvilke midler det er hensigtsmæssigt at bruge.

I svaret til Anne Grete Holmsgaard sagde fødevareministeren, at 2013 hele tiden har været det tidspunkt, hvor man ville få egentlige budgetreduktioner, så det er ikke overraskende, at man ikke får det i forbindelse med sundhedstjekket, der mere er en omfordeling, så det bliver muligt f.eks. at tage initiativer til at forbedre miljøet frem for at give direkte støtte. Fødevareministeren pointerede, at når vi når til 2013, er det den danske regerings politik, at vi skal have budgetreduktioner, men det synspunkt deles absolut ikke af landbrugsministrene fra alle medlemslande. Her må finansministrene nok på banen.

Når regeringen foreslår, at vilde fugle og vilde dyr skal udgå af bestemmelserne om krydsoverensstemmelse, er det fordi den ikke mener, man kan gøre landmændene ansvarlige for noget, de ikke har indflydelse på.

I relation til Anne Grete Holmsgaards bemærkning om, at den 5 pct. yderligere obligatoriske modulation ikke er særlig meget, gjorde fødevareministeren opmærksom på, at vi også kan få noget fra artikel 68, som hun ville betegne som en slags frivillig modulation. I artikel 68 er der 100 pct. EU-finansiering, mens der i den obligatoriske modulation kun er tale om 50 pct. EU-finansiering. Fødevareministeren gjorde opmærksom på, at vi har en interesse i at få bragt den nationale medfinansiering ned.

Fødevareministeren tilføjede, at den gamle diskussion om frivillig modulation slet ikke er i spil. Netop derfor er det så vigtigt, at vi får gjort artikel 68 anvendelig, så vi kan bruge den til frivillig modulation.

I anledning af Per Clausens spørgsmål om, hvorvidt miljø og natur i det mindste kan blive holdt skadesløs, sagde miljøministeren, at regeringen faktisk er ret ambitiøs og mener, at man godt kan forene det at lave noget rigtigt godt for at varetage miljø- og naturinteresser med samtidig have en fornuftig landbrugsproduktion – også med vækstmuligheder. I den forbindelse pegede hun på, at det jo i høj grad er et spørgsmål om, hvordan man nationalt griber det an, for som nævnt har vi i øjeblikket problemer med at få Kommissionen til at gøre lige det, vi synes den skal gøre.

Morten Messerschmidt mente, alle i Europaudvalget var ærgerlige og skuffede over, at der ikke kan bankes mere sund fornuft ind i landbrugspolitikken. Han delte ikke helt fødevareministerens opfattelse af, at hvis Europa-Parlamentet får større indflydelse, skal det nok blive meget bedre, og pegede i den forbindelse på, at sidste gang Europa-Parlamentet stemte om landbrugsstøtten, gik det i den helt gale retning.

Lone Dybkjær sagde i relation til Europa-Parlamentet, at det afhænger af, om det bliver andre end landbrugets repræsentanter, som kommer ind i landbrugsudvalget i det nyvalgte Europa-Parlament.

Hun pointerede, at hvis Det Radikale Venstre skal sige ja til forhandlingsoplægget vedrørende braklægningsordningen, skal der være penge.

Per Clausen havde brug for, at fødevareministeren bekræftede, at Danmark ikke stemmer for forslaget vedrørende braklægning, medmindre man har sikkerhed for, at de aftaler, man har lavet om økonomi, gør, at der er penge til at løse problemerne for natur og miljø.

Kim Mortensen sagde, at det er lige så afgørende for Socialdemokraterne som for Det Radikale Venstre, at der er sikkerhed for økonomien. Han kunne ikke helt forstå, hvis tidsterminerne var sådan, at først permanentgør man en ophævelse af braklægningsordningen, og bagefter finder man ud af, hvilken økonomi der skal være i den forbindelse. Han spurgte, hvordan man vil inddrage Europaudvalget og Folketinget i den øvelse.

Anne Grete Holmsgaard var også af den opfattelse, at det selvfølgelig er vigtigt, at vi får sikkerhed for, at regeringen vil bruge de penge på natur og miljø, der skal til. Hvis kompromiset ændrer sig, sådan at der ikke er penge nok i kassen, hvad gør man så? I den forbindelse gjorde Anne Grete Holmsgaard opmærksom på, at SF også mener, at hvis der bliver mulighed for at få 10 pct. på artikel 68, så skal de penge faktisk også bruges herhjemme. Hun gjorde opmærksom på, at der også er et tidsperspektiv, idet det er nu, man pløjer de hidtil braklagte arealer op. I øvrigt opfordrede hun Danmark til at holde en høj profil i relation til sundhedstjekket og fungere som murbrækker.

ÆF Fødevareministeren beskæftigede sig først med kravet om, at der afsættes de nødvendige midler til miljø og natur, som flere ordførere havde stillet, og sagde – også under henvisning til det, hun havde sagt under dagsordenens punkt 1 – at regeringens ambitioner er absolut at anvende midler på dette område, og regeringen mener, vi får tilstrækkelige midler via obligatorisk modulation og artikel 68. I forbindelse med den tidsplan, som Kim Mortensen er inde på, sagde fødevareministeren, at regeringen netop nu sidder og kigger på, hvad det er for virkemidler, vi skal tage i anvendelse, og som tidligere nævnt vil regeringen ved årsskiftet fremlægge en plan. Til den tid står miljøministeren og fødevareministeren naturligvis til rådighed for en drøftelse i Europaudvalget.

Fødevareministeren mente, hun kunne berolige Anne Grete Holmsgaard med, at vi arbejder fornuftigt med sundhedstjekket på nuværende tidspunkt, men det kræver en hel del.

Kim Mortensen var enig med fødevareministeren i, at der til nytår bliver en god mulighed for at få en diskussion om braklægningsordningen, og med det udgangspunkt og på baggrund af fødevareministerens seneste bemærkninger kan Socialdemokratiet godt være med til forhandlingsoplægget.

Per Clausen hørte fødevareministerens svar sådan, at hun ikke ville stemme nej, hvis vi ikke får sikkerhed for pengene, men hun mener, der vil blive penge nok. I den forbindelse mindede Per Clausen om, at fødevareministeren for et års tid siden mente noget, som ikke viste sig at holde stik. På den baggrund kan Enhedslisten ikke støtte regeringens forhandlingsoplæg.

Anne Grete Holmsgaard havde nok opfattet fødevareministerens svar lidt anderledes end Per Clausen. Hun havde opfattet det sådan, at fødevareministeren ikke ville være med, hvis den yderligere modulation kom under de 5 pct., og hvis man ikke får mulighed for at få blødt op inden for rammen på 10 pct. til artikel 68. Men hvis det bliver opfyldt, er fødevareministeren indstillet på at bruge de penge på at sikre miljø og natur. Og så vender vi øvrigt tilbage til sagen umiddelbart efter nytår.

Fødevareministeren sagde til Per Clausen og Anne Grete Holmsgaard, at hun i dag ikke kunne give en garanti for, at modulationen bliver på mindst 5 pct. ekstra, idet hun ikke havde nogen kompromistekster. Hun tilføjede, at et af de udestående problemer er, at Kommissionen fastholder loftet på 2,5 pct., og hun kunne ikke garantere, at det bliver løftet for miljø og natur.

Anne Grete Holmsgaard erkendte, at fødevareministeren ikke kunne give en garanti for, at andre lande ikke ville gå længere ned end de 5 pct. Derfor mente hun, det ville være fornuftigt at aftale, at hvis kompromiset ser ud til at blive dårligere, så ville fødevareministeren vende tilbage til Europaudvalget. I så fald kunne SF støtte regeringens forhandlingsoplæg.

Fødevareministeren svarede, at hun helt klart ville vende tilbage til udvalget. Nu er der forhandlinger i næste uge, men man regner først med at træffe beslutningen i november, så man får en snak om sagen igen i Europaudvalget.

Den fungerende formand, Anne Grete Holmsgaard, konkluderede, at der ikke var konstateret et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet dog Enhedslisten havde udtalt sig imod det.

Udg. 3. (Evt.) Forslag til ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1290/2005 om finansieringen af den fælles landbrugspolitik og Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen), for så vidt angår uddeling af fødevarer til de socialt dårligst stillede personer i Fællesskabet

- *Orienterende drøftelse*

KOM (2008) 0563

Rådsmøde 2900 – bilag 1 (samlenotat side 26)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (072) – bilag 464, side 1374 (seneste behandling i

EUU 26/9-08)

Fødevarerministeren: Forslaget om fødevarerhjælp til socialt udsatte i EU er taget af dagsordenen.

4. Forslag til Rådets og Europa-Parlamentets forordning om forpligtelser for operatører som introducerer træ og træbaserede produkter på EU's marked

KOM (2008) 0644

– *Præsentation ved Kommissionen*

Rådsmøde 2900 – bilag 2 (samlenotat side 2)

Fødevarerministeren: Jeg forelægger dette punkt, der drejer sig om bekæmpelse af illegal handel med tømmer, på vegne af miljøministeren.

Danmark har prioriteret sagen højt og har løbende sammen med en række medlemslande lagt pres på Kommissionen for at få et forslag fremsat.

Regeringen vil på mødet tage Kommissionens orientering til efterretning.

FO 5. Forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2009 af fiskerimuligheder og dertil knyttede betingelser for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande for Østersøen

– *Politisk enighed*

KOM (2008) 0539

Rådsmøde 2900 – bilag 1 (sammenfatning side 29)

KOM (2008) 0539 – bilag 1 (grundnotat af 13/10-08)

EUU alm. del (072) – bilag 461 (henvendelse af 2/10-08 fra Baltic Sea)

EUU alm. del (08) – bilag 8 (henvendelse af 1/10-08 fra WWF

Verdensnaturfonden)

Fødevarerministeren: Forslaget er sat på rådsmødedagsordenen med henblik på at opnå politisk enighed.

Drøftelserne i år er blevet væsentligt lettere end de foregående år. For torsk følger Kommissionen den flerårige plan, hvilket betyder en forøgelse af torskekvoten på 15 pct. i den østlige del af Østersøen og en reduktion på 15 pct. i den vestlige del. Derudover reduceres indsatsen – altså havdage – med 10 pct.

Danmark støtter Kommissionens forslag om at følge torskeplanen. Danmark opfordrer endvidere Kommissionen til at følge torskefiskeriet i den østlige Østersø tæt med henblik på at sikre, at der ikke fortsat foregår urapporteret fiskeri.

Hvad angår sild i den vestlige del af Østersøen og Skagerrak/Kattegat vil Danmark arbejde for en vis reduktion af fiskeridødeligheden. Det vil kunne opnås ved en TAC-reduktion på 42 pct. kombineret med, at der udarbejdes en langsigtet forvaltningsplan for bestanden.

For rødspætte vil Danmark arbejde for en uændret TAC, og at der fremover udarbejdes en videnskabelig rådgivning for bestanden.

Danmark vil endvidere støtte en undtagelse for fiskeri efter stenbider med 220 mm garn under perioden for stop for fiskeri efter torsk.

Grundlæggende er der ikke de store udestående problemer, og jeg regner med, at vi relativt let vil kunne nå et kompromis.

FO Regeringens forhandlingsoplæg går ud på, at man fra dansk side tilslutter sig forslaget eller et kompromisforslag, der kan vedtages med kvalificeret flertal, idet vi vil arbejde for:

- At TAC for torsk i henholdsvis vestlige og østlige Østersø fastsættes i henhold til torskeplanen.
- At TAC for sild i vestlige Østersø med henblik på at sikre en vis reduktion af fiskeridødeligheden som udgangspunkt reduceres med 42 pct., kombineret med at der laves en langsigtet forvaltningsplan for bestanden.
- At TAC for rødspætte videreføres uændret.

Morten Messerschmidt indrømmede, at det kunne være nødvendigt at gennemføre det, der er lagt op til, men spurgte, hvad man vil gøre for at sikre sig, at man

ikke tager "fisken ud af munden" på de fiskere, der skal leve af fiskeriet. Man er nødt til at gennemføre kompenserende foranstaltninger. Vi kan ikke føre en politik, hvor vi gør folk i fiskerierhvervet arbejdsløse.

Kim Mortensen havde ingen kommentarer til regeringens forhandlingsoplæg.

Per Clausen nævnte, at man vil reducere i den vestlige del med 15 pct., selv om de sagkyndige lægger op til, at man skal reducere med 28 pct. Hvad er forklaringen herpå?

Når det drejer sig om sild, vil regeringen ikke støtte Kommissionen, som har foreslået en reduktion på 64 pct., men vil kun reducere med 42 pct. Hvad er begrundelsen for det?

Fødevareministeren svarede Morten Messerschmidt, at der faktisk vil være flere torsk til rådighed i Østersøen for de danske fiskere, idet opgangen i øst er større end nedgangen i vest.

Hun svarede Per Clausen, at de 28 pct., som sagkunds-kaben foreslår, er uden en forvaltningsplan, mens vi går ind for 15 pct. som led i en forvaltningsplan.

Med hensyn til sild foreslår vi 42 pct. reduktion samt indførelse af en forvaltningsplan, som på længere sigt vil bringe fiskeriet ned. Fødevareministeren tilføjede, at der nok er andre lande, som vil kræve lavere procentsatser.

Morten Messerschmidt takkede for, at der var tale om en positiv balance for torsk, men pegede på, at man jo skærer ret meget ned for andre fiskearter: sild, brisling, laks og rødspætte. Skal fødevareministerens svar forstås sådan, at det ikke er fiskearter, de danske fiskere fisker?

Fødevareministeren indrømmede, at det havde konsekvenser for fiskeriet, at man skar ned for andre fiskearter, f.eks. sild. Det er derfor, vi ikke ønsker, at man skal foretage en så voldsom reduktion som foreslået. Det har barske konsekvenser for sildefiskerne, som må finde alternative fiskemuligheder eller fiske længere væk.

Per Clausen sagde, at Enhedslisten ikke kan støtte regeringens forhandlingsoplæg.

Den fungerende formand, Anne Grete Holmsgaard, konkluderede, at der ikke var konstateret et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet dog Enhedslisten havde udtalt sig imod det.

6. Forslag til Rådets forordning om fastsættelse af EF-fartøjers fiskerimuligheder for visse dybhavsbestande for 2009 og 2010

– *Politisk enighed*

KOM (2008) 0595

Rådsmøde 2900 – bilag 1 (samlenotat side 32)

Fødevareministeren: Forslaget om TAC/kvoter for dybhavsarter i 2009 og 2010 indebærer en betydelig reduktion i fiskerimulighederne som følge af den biologiske rådgivning. For visse bestande medfører forslaget en lukning af fiskerierne i 2010. Regeringen vil støtte Kommissionens linje.

7. Forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2009 af fiskerimuligheder og dertil knyttede betingelser for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande for Sortehavet

– *Politisk enighed*

KOM (2008) 0613

Rådsmøde 2900 – bilag 1 (samlenotat side 35)

Fødevareministeren: Jeg har ikke noget at tilføje til samlenotatet om TAC/kvoter for Sortehavet i 2009, og regeringen kan støtte Kommissionens linje.

8. Konsultationer mellem EU og Norge om fiskerimuligheder for 2009

– *Udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 2900 – bilag 1 (samlenotat side 37)

Fødevareministeren: Rådet skal på det kommende rådsmøde drøfte de forestående forhandlinger med Norge med henblik på en ny aftale for 2009.

Danske fiskere har som bekendt en betydelig del af deres samlede årlige fangster i norsk zone. Fiskeriaftalen med Norge er klart den tredjelandsaftale, der har størst betydning for dansk fiskeri.

Jeg støtter i forhandlingerne med Norge fastsættelse af kvoterne for 2009 på grundlag af den biologiske rådgivning og fastlagte forvaltningsplaner.

Jeg vil i forbindelse med fastsættelse af TAC for torsk i Nordsøen og Skagerrak endvidere arbejde for gennemførelse af foranstaltninger, der vil reducere discard af torsk.

9. Forberedelse af det 16. årlige møde i ICCAT (den 17. – 24. november 2008 i Marrakech, Marokko) - Forslag til Rådets afgørelse om fastlæggelse af Fællesskabets holdning i Den Internationale Kommission for Bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT)

– *Politisk enighed/vedtagelse*

Rådsmøde 2900 – bilag 1 (samlenotat side 40)

Fødevareministeren: Jeg har ikke noget at tilføje til samlenotatet. Vi støtter Kommissionens linje.

11. Siden sidst

Fødevareministeren: Der er oversendt et grundnotat om handlingsplanen for dyresundhedsstrategien. Handlingsplanen indeholder de hovedaktiviteter, der skal gennemføres i EU-regi for at opfylde dyresundhedsstrategiens hovedformål. Af meddelelsen fremgår blandt andet lovgivningsmæssige milepæle i form af en ny EU-dyresundhedslov samt en revision af EU-ordninger for udgift og ansvarsfordeling. Handlingsplanen vil sandsynligvis blive taget op på rådsmødet i december.

Punkt 3. Samråd med beskæftigelsesministeren om EEU alm. del – samrådsspørgsmål C (konsekvenser af EF-Domstolens dom vedr. udstationering af arbejdstagere)

EEU alm. del (08) – samrådsspørgsmål C (vedlagt)

Samrådsspørgsmålet havde følgende ordlyd:

”Beskæftigelsesministeren bedes redegøre for, hvilke konsekvenser regeringen agter at drage af EF-Domstolens dom i C-319/06 over Luxembourg vedrørende udstationering af arbejdstagere, herunder specielt hvad regeringen vil foretage sig for at sikre, at udenlandske arbejdstagere arbejder efter danske løn- og arbejdsvilkår.”

Morten Messerschmidt begrundede samrådsspørgsmålet og henviste til den række af domme, som EF-Domstolen inden for de senere år har afsagt vedrørende arbejdsmarkedet. Nu er der afsagt endnu en dom, som støtter østarbejderne. Han var foruroliget over udviklingen og ville derfor gerne høre, hvordan beskæftigelsesministeren så på den seneste dom.

Beskæftigelsesministeren: Kommissionen anlagde sag mod Luxembourg om, at deres udstationeringslov var i strid med fællesskabsretten.

Sagen vedrører spørgsmålet om, hvilke lovmæssige krav Luxembourg som værtsstat kan stille over for en udenlandsk tjenesteyder, som udstationerer arbejdstagere.

EF-Domstolens afgørelse i Luxembourgsagen har ikke skabt lige så meget opmærksomhed som Lavaldommen og Rüffertdommen. Og med god grund, synes jeg. For det resultat, som EF-Domstolen kommer frem til i denne sag, er på linje med de afgørelser, som EF-Domstolen har truffet i en række lignende sager i de senere år.

I modsætning til Laval- og Rüffertsagerne afgav Danmark heller ikke indlæg i sagen, da man fra starten anså Kommissionens sag mod Luxembourg som værende en meget konkret sag uden principielle problemstillinger af interesse for Danmark.

Regeringens jurister har udarbejdet en redegørelse om dommen og dens eventuelle betydning for den danske retstilstand. Redegørelsen er sendt til Europaudvalget og Arbejdsmarkedsudvalget.

Redegørelsen indeholder en gennemgang af faktum i sagen og dommens konklusioner. Redegørelsen gengiver de relevante præmisser, som Domstolen lægger vægt på i sin fortolkning. Endelig indeholder redegørelsen en vurdering af dommens betydning for den danske retstilstand. Vurderingen er, at dommen ikke får betydning for den danske retstilstand.

Dommen vedrører den specifikke implementering af udstationeringsdirektivet i Luxembourg. Dommen er både ganske teknisk og detaljeret. Men hvis jeg i overskriftsform skal opsummere sagen, så er der to dele i dommen.

I del 1 kommer Domstolen frem til, at Luxembourg i sin nationale implementering af udstationeringsdirektivet er gået langt videre i sin implementering end den kerne af minimumsrettigheder, som direktivet foreskriver. Det er vigtigt at understrege, at Luxembourg ikke nærmere har kunnet redegøre for eller fremlægge dokumentation for, at dette kan begrundes i direktivets undtagelsesbestemmelse om grundlæggende rettigheder eller ordre public, som det også kaldes.

I del 2 kommer Domstolen frem til, at Luxembourg er gået alt for langt med at indføre kontrolforanstaltninger over for udenlandske arbejdsgivere.

Jeg synes, det er vigtigt at fremhæve, hvad vi til forskel fra Luxembourg ikke gjorde i Danmark, da vi implementerede udstationeringsdirektivet:

1. Vi har ikke i Danmark i vores udstationeringslov stillet et eksplicit krav om overholdelse af direktivet om ansættelsesbeviser eller rammeaftalerne om henholdsvis deltidsansættelse og tidsbegrænset ansættelse. Det følger allerede af den nationale regulering i hjemlandet.
2. Vi har ikke lovgivningsmæssigt stillet krav om automatisk justering af lønnen i forhold til leveomkostninger. I Danmark reguleres lønvilkår som bekendt ikke via lovgivning, men via aftale.
3. Vi har ikke stillet krav om, at udenlandske tjenesteydere skal overholde enkeltstående kollektive arbejdsoverenskomster, der ikke finder generel anvendelse. Det vidste vi fra starten godt, at vi ikke kunne, da vi ikke stiller samme krav til danske virksomheder.
4. Vi har ikke stillet krav om, at udenlandske tjenesteydere inden arbejdet påbegyndes skal lade sig registrere. I Danmark skal oplysningerne anmeldes senest samtidig med, at arbejdet påbegyndes.
5. Vi har ikke stillet krav om, at de dokumenter, der er nødvendige for myndighedernes kontrol, skal opbevares hos en ad hoc befuldmægtiget, der skal være bosiddende i landet. I Danmark stiller vi krav om, at der skal være en kontaktperson, men personen behøver ikke være bosiddende i Danmark.

Da vi senest ændrede udstationeringsloven i april 2007 og indførte en anmeldelsespligt i forbindelse med udstationering – indførelsen af det såkaldte RUT-register – var vi meget opmærksomme på at følge de retningslinjer, som Kommissionen har udstukket i sin meddelelse af 4. april 2006 om retningslinjerne for udstationering af lønmodtagere som led i udveksling af tjenesteydelser. Meddelelsen bygger på hidtidig praksis fra EF-Domstolen.

Meddelelsen indeholder de administrative procedurer, som værtsmedlemsstaten inden for fællesskabsretten kan kræve overholdt med henblik på at kontrollere, at udstationeringsdirektivets bestemmelser om arbejdsvilkår overholdes under udstationeringen.

Det fremgår bl.a. af meddelelsen, at værtsmedlemsstaten ”bør kunne kræve, at tjenesteyderen senest ved påbegyndelsen af de pågældende aktiviteter indgiver

en erklæring med oplysninger om de udstationerede lønmodtagere samt tjenesteydernes varighed, sted og art.”

Domstolen fastslog allerede i den såkaldte Arbladedom fra 1999, at det ikke er berettiget, at en medlemsstat kræver, at de relevante dokumenter til myndighedernes brug skal opbevares hos en fysisk person, der er bosat på værtsmedlemsstatens område.

I Luxembourgssagen udtaler Domstolen, at Luxembourg ikke har fremført nogen konkrete omstændigheder til støtte for, at Luxembourg kun ville kunne udføre sine kontrolopgaver effektivt, hvis den ad hoc befuldmægtigede, var bosiddende i Luxembourg.

I det hele taget er det min fornemmelse efter at have læst dommen, at Luxembourg ikke har fremført tilstrækkelige argumenter og oplysninger over for domstolen. F.eks. i præmis 53 om indeksregulering af lønnen udtaler Domstolen, at Luxembourg ikke har fremlagt nogen oplysninger, der gør det muligt at vurdere, om de vedtagne foranstaltninger er nødvendige og forholdsmæssige. Med andre ord har Domstolen ikke kunnet foretage en proportionalitetsvurdering, da den ikke har haft tilstrækkelig information.

Nu til spørgsmålet om, hvad regeringen vil foretage sig for at sikre, at udenlandske arbejdstagere arbejder efter danske løn- og arbejdsvilkår.

Efter Lavalafgørelsen i december 2007 satte regeringen et udredningsarbejde i gang. Udredningsarbejdet, som har udarbejdet en betænkning den 19. juni 2008, anbefaler, at udstationeringsloven bliver ændret, så at vi i Danmark får en lovgivningsmæssig ramme, der skal medvirke til at sikre overholdelsen af løn- og arbejdsvilkår i Danmark.

Jeg har den 22. oktober 2008 fremsat et lovforslag, der har til formål at fjerne den usikkerhed vedrørende anvendelsen af kollektive kampskridt over for udenlandske tjenesteydere, der opstod på baggrund af Lavalafgørelsen.

Dette sker gennem tilføjelsen af en ny § 6 a til udstationeringsloven. Bestemmelsen opstiller en ramme om adgangen til at anvende kollektive kampskridt over for udenlandske tjenesteydere på samme måde som over for danske arbejdsgivere.

Dette lovforslag vil vi få nærmere lejlighed til at drøfte i forbindelse med Folketingets behandling af forslaget.

Afslutningsvis kan jeg opsummere, at regeringen på baggrund af Luxembourgdommen ikke agter at foretage sig yderligere, da regeringen vurderer, at dommen ikke har betydning for den danske retstilstand.

Per Clausen var for så vidt enig med beskæftigelsesministeren i, at sammenholdt med de forrige domme fjerner Luxembourgdommen i sig selv ikke yderligere problemer til, og han mente ligesom beskæftigelsesministeren, at det virkede, som om Luxembourg ikke havde gjort sig særligt store anstrengelser for at vinde sagen. Alligevel mente han, dommen på to punkter gjorde retstilstanden meget klar, hvilket giver problemer. Det fastslås endnu engang, at udstationeringsdirektivet er et maksimumsdirektiv, hvilket betyder, at der er klare grænser for, hvad man kan

gøre ved hjælp af lovgivning og overenskomster for at sikre, at udstationeringsdirektivet ikke bruges til at undergrave løn- og ansættelsesforhold.

For det andet går den afgørelse, man træffer vedrørende indeksregulering, ud på, at man i alt væsentligt kun kan indeksregulere mindstelønnen. Han forstod, at vi i Danmark prøver at løse problemet ved at etablere, hvad han ville kalde "en noget mere sammensat mindsteløn".

Morten Messerschmidt spurgte, om beskæftigelsesministerens udtalelse om, at dommen ikke tydede på, at man fra Luxembourgs side have leveret tilstrækkeligt gode argumenter, betyder, at beskæftigelsesministeren mener, dommen er forkert, og at Luxembourg ved at engagere sig mere kunne have fået et andet resultat.

Han var klar over, at Lavaldommen og Ruffertdommen ikke vedrører helt samme område, men dommene viser tilsammen, at EF-Domstolen vil lægge begrænsninger på, hvilke kontrolforanstaltninger medlemslandene må iværksætte. F.eks. må man ikke stille krav om, at oplysningerne skal være til stede på arbejdspladsen.

Morten Messerschmidt ville ikke forholde sig til de særlige bestemmelser, man havde i Luxembourg om indeksregulering, men dommen er vel udtryk for, at man lægger en begrænsning på landenes muligheder for at føre en socialt afpasset lønpolitik.

Mere generelt spurgte Morten Messerschmidt, om beskæftigelsesministeren er enig i, at dommen er det endelige bevis på, at udstationeringsdirektivet er et totalharmoniseringsdirektiv, og at det ikke længere er muligt for landene at sige: "Vi vil godt gøre det lidt bedre."

Beskæftigelsesministeren gentog, at han ikke mente, at Luxembourgdommen giver anledning til at kræve ændringer i Danmark – ligesom det ikke var tilfældet med Ruffertdommen og Lavaldommen, hvor vi har fundet en national løsning.

For så vidt angår kontrolmulighederne er der tale om en balancegang mellem det frie marked og den sociale beskyttelse, sådan som Morten Messerschmidt er inde på. I øvrigt henviste beskæftigelsesministeren til den ændring af udstationeringsloven, som vi gennemførte i 2008, hvorefter vi i Danmark fik bedre mulighed for at kontrollere de udenlandske virksomheder, som opererer i Danmark, gennem oprettelsen af RUT-registret. I den forbindelse gennemgik beskæftigelsesministeren, hvilke oplysninger arbejdsgiveren er pligtig at aflevere til de danske myndigheder. Vi har også indført, at arbejdsmarkedets parter har adgang til oplysninger om, hvilke virksomheder der aktuelt leverer tjenesteydelser i Danmark, samt oplysninger om kontaktpersoner for de enkelte virksomheder.

Beskæftigelsesministeren ville ikke tage stilling til, om dommen var rigtig eller forkert, men han fortalte, at man i Luxembourg allerede havde stillet forslag om at ændre den luxembourgske lovgivning på området.

Det fremgår af udstationeringsdirektivet, at man kun kan pålægge andre arbejdsvilkår end dem, der fremgår af direktivet, hvis de skyldes et hensyn til grundlæggende retsprincipper eller ordre public, og den betingelse fandt dommen altså

ikke var opfyldt i det konkrete tilfælde. Man kan stille nogle betingelser af hensyn til den offentlige orden, men så skal man argumentere overbevisende for det.

I anledning af Morten Messerschmidts generelle spørgsmål sagde beskæftigelsesministeren, at med Lavaldommen tog Domstolen for første gang stilling til fagforeningernes brug af kollektive kampskridt over for udenlandske virksomheder, og derfor var der tale om en principiel afgørelse på et område, som er vitalt for Danmark. Derfor havde beskæftigelsesministeren nedsat en arbejdsgruppe med deltagelse af arbejdsmarkedets parter, og denne arbejdsgruppe var den 19. juni 2008 kommet med forslag til en dansk løsning, som nu er blevet forelagt Folketinget.

Beskæftigelsesministeren betragtede også Rüffertdommen som en meget konkret dom, der drejede sig om, at den tyske delstatsregering havde villet lægge noget oveni mindstelønnen, og pegede i den forbindelse på, at Tyskland ikke har ratificeret ILO-konvention 94, sådan som Danmark har gjort. Derfor var beskæftigelsesministerens konklusion, at heller ikke Rüffertdommen har betydning for retstilstanden i Danmark.

Beskæftigelsesministeren tilføjede, at et medlem af Europa-Parlamentet havde spurgt Kommissionen, om den danske løsning var i overensstemmelse med EU-retten, hvortil Kommissionen havde svaret, at det er op til medlemsstaterne i samarbejde med arbejdsmarkedets parter at vurdere konsekvenserne for det nationale arbejdsmarked efter Lavalafgørelsen samt at foretage en vurdering af, om der er behov for nationale regler.

Per Clausen hæftede sig ved, at beskæftigelsesministeren sagde, der var fundet en løsning i Danmark på det problem, Lavaldommen beskæftiger sig med, men man må være klar over, at den løsning intet ændrer på, at Lavaldommen har fået konsekvenser for, hvordan konfliktretten i Danmark kan udfolde sig, og at LO og FTF ganske vist støtter den løsningsmodel, de selv har været med til at lave, men begge har sagt, at den ikke er tilstrækkelig, hvis man for alvor skal forsvare konfliktretten.

Morten Messerschmidt var enig med beskæftigelsesministeren i, at konsekvenserne af Luxembourgdommen ikke er så store som konsekvenserne af Lavaldommen, og at Luxembourgdommen heller ikke direkte skal føre til ændringer i dansk ret, men når EF-Domstolen begrænser vore muligheder for at styre lønnen og kontrollere udenlandske virksomheder, som opererer i Danmark, så lægger man nogle bindinger på medlemslandene, som ikke eksisterede før. Ifølge fagbevægelsen har den danske løsning, man har fundet, ikke løst alle problemer. Derfor spurgte han, om regeringen ikke mener, at vi skal tage spørgsmålet om den frie aftalemodel, vi anvender, op på EU-plan, f.eks. på et topmøde.

Til sidst gav Morten Messerschmidt udtryk for det ønske, at Europaudvalget bliver orienteret, så snart der afsendes åbningskrivelse i den slags sager, der drejer sig om arbejdskraftens frie bevægelighed, og at Europaudvalget samtidig bliver orienteret om, hvorvidt regeringen har tænkt sig at intervenere i sagen.

Beskæftigelsesministeren sagde til Morten Messerschmidt, at regeringens jurister har et udstrakt samarbejde med juristerne hos arbejdsmarkedets parter, og

5. Europaudvalgsmøde 24/10 2008

regeringen er meget opmærksom på problemerne. Det er nemlig afgørende for os, at vi kan bevare den danske model, som er årsagen til, at vi kan have et konkurrencedygtigt samfund med omstillingsparate medarbejdere og en ordentlig social beskyttelse.

Konkret er EF-Domstolen kommet frem til en række afgørelser, som vi fra dansk side gerne havde set var faldet ud på en anden måde. Derfor nedsætter Kommissionen nu en high level komité, som skal drøfte udstationering generelt og iværksætte et analysearbejde. Vi vil fra dansk side deltage aktivt i dette arbejde.

Beskæftigelsesministeren sluttede med at sige, at det glædelige ved Lavalsagen er, at vi selv har kunnet finde en national løsning, som tager højde for de krav, der bliver stillet i dommen.

FO Punkt 4. Rådsmøde nr. 2910 (konkurrenceevne) den 1.-2. december 2008

– *Tidlig forelæggelse af visse sager under indre markedsdelen*

Dagsordenspunkt 1 og 3 hører under Økonomi- og Erhvervsministeriets ressort.

Dagsordenspunkt 2 hører under Justitsministeriets ressort.

Økonomi- og erhvervsministeren: Jeg kommer med 3 sager til udvalget i dag. Det drejer sig om de to direktivforslag indeholdt i forsvarspakken samt forordningen om europæiske statistikker. Der er tale om 3 tidlige forhandlingsoplæg.

Grunden til, at jeg sådan kommer i utide med 3 tidlige forhandlingsoplæg, er, at det franske formandskab er meget opsat på at få lukket flest mulige sager inden for deres formandskabsperiode, og derfor presser de sager meget hurtigt igennem det europæiske system.

FO 1. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af visse offentlige bygge- og anlægs-, vareindkøbs- og tjenesteydelseskontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet

– *Politisk enighed*

KOM (2007) 0766

Rådsmøde 2910 – bilag 1 (sammenotat side 2)

KOM (2007) 0766 – bilag 1 (grundnotat af 11/2-08)

Økonomi- og erhvervsministeren: Jeg vil starte med de to direktivforslag indeholdt i forsvarspakken. Begge sager nævner jeg med henblik på forhandlingsoplæg.

Det franske formandskab har sat forslagene på den foreløbige dagsorden for rådsmødet vedrørende konkurrenceevne den 1.-2. december 2008 med henblik på politisk enighed. Det er imidlertid forventningen, at forslagene forinden vil blive sat på dagsordenen til vedtagelse på et møde i Coreper med henblik på en efterfølgende førstelæsningsaftale med Europa-Parlamentet.

Det første direktiv i forsvarspakken er Kommissionens forslag til direktiv om offentlige indkøb på forsvars- og sikkerhedsområdet.

Indgåelsen af følsomme kontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet er i dag omfattet af udbudsdirektivet. Udbudsdirektivet tager dog ikke i tilstrækkelig grad højde for de særlige forhold, der gør sig gældende på forsvars- og sikkerhedsområdet.

Dette betyder, at medlemslandene i praksis – og ofte i strid med EU-retten – undtager forsvars- og sikkerhedsområdet fra udbudsdirektivets regler.

Derfor købes meget forsvars- og sikkerhedsmateriel på grundlag af nationale udbudsprocedurer. Disse procedurer er meget forskellige med hensyn til f.eks. of-

fentliggørelse, procedurer for afgivelse af tilbud og udvælgelses- og tildelingskriterier.

Disse forskelle er en barriere for de virksomheder, der leverer produkter og ydelser på forsvars- og sikkerhedsområdet.

Kommissionen ønsker at samordne medlemslandenes praksis for indkøb på forsvars- og sikkerhedsområdet. Kommissionen har derfor fremlagt et forslag om at indføre et fælles retligt instrument for indkøb på forsvars- og sikkerhedsområdet, der er skræddersyet til disse indkøb.

Det vil begrænse medlemslandenes praksis med at undtage kontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet fra udbudsdirektivets regler. Det er målet at skabe et mere velfungerende indre marked for forsvars- og sikkerhedsprodukter.

Regeringen deler Kommissionens ambitioner om et mere velfungerende marked for forsvars- og sikkerhedsprodukter og kan derfor samlet set tilslutte sig det kompromisforslag, der er forelagt fra formandskabet.

Det er min forventning at, den forbedrede lovgivningsramme vil medføre øget konkurrenceudsættelse af forsvars- og sikkerhedskontrakter og vil være med til at skabe et velfungerende indre marked for disse produkter.

Det andet forslag i forsvarspakken er Kommissionens forslag til direktiv om overførsel af forsvarsprodukter.

Der er tale om et forslag til et direktiv, der skal erstatte medlemsstaternes nationale regler vedrørende licens til overførsel af forsvarsprodukter inden for EU.

Baggrunden for forslaget er, at alle medlemsstater i dag har deres egen licensordning, og at ordningerne adskiller sig meget fra hinanden med hensyn til anvendelsesområde, kompetente myndigheder, procedurer og tidsfrister.

Det er Kommissionens vurdering, at de indbyrdes forskelle i medlemsstaternes regulering lægger en betydelig administrativ byrde på virksomhederne. En byrde, der er helt ude af proportion med de faktiske kontrolbehov, da der stort set aldrig gives afslag på ansøgning om overførsel af forsvarsprodukter inden for EU.

Det er samtidig Kommissionens vurdering, at disse forskelle udgør en betydelig hæmsko for industriens konkurrenceevne og en væsentlig hindring for udviklingen af et europæisk indre marked for forsvarsprodukter.

Forslaget har derfor til formål at forenkle og harmonisere reglerne for overførsel af forsvarsprodukter inden for EU.

Grundtanken bag direktivforslaget er, at de eksisterende krav til licens i medlemsstaterne erstattes af et mere strømlinet system af generelle og globale licenser, så krav om licens til hver enkel overførsel af forsvarsprodukter fremover vil have undtagelsens karakter.

Det franske formandskab har udarbejdet et kompromisforslag, som har fundet generel støtte blandt medlemsstaterne. Det er derfor regeringens forventning, at der vil være bred støtte til forslaget.

Fra regeringens side er man også positiv over for forslaget og støtter en vedtagelse af direktivforslaget med de ændringer, der følger af formandskabets kom-

promiseforslag. Herudover vil regeringen forsæt om muligt arbejde for at gøre reglerne så klare og operationelle som muligt og sikre, at reglernes overholdelse også kan kontrolleres med henblik på at virksomhederne hurtigt og enkelt vil kunne indrette sig efter de nye regler.

FO Regeringen kan derfor samlet set tilslutte sig de foreliggende kompromisforslag fra formandskabet.

Morten Messerschmidt var betænkelig ved ændringerne i reglerne om offentlige indkøb på forsvarsområdet. Han henviste til, at der i dag er krav om, at man skal sende tingene i udbud, medmindre det kan begrundes til hensynet til den offentlige orden, sikkerheden eller beskyttelsen af mennesker. Han syntes, det måtte være op til medlemslandene selv at vurdere, om de ville følge reglerne om offentlige indkøb, når det drejede sig om forsvaret.

Han spurgte, om der er noget af det, man nu lægger op til skal i offentligt udbud, som medlemslandene i dag ikke kan sende i offentligt udbud, hvis de ønsker det.

Per Clausen forstod, at det handlede om at sikre det militære-industrielle kompleks nogle bedre vilkår, så man får et indre marked også for våben. Det kunne han godt forstå, at Frankrig havde en interesse i. Men er der andre end våbenindustrien, der har glæde af det?

Lone Dybkjær spurgte, om sagen havde været forelagt Forsvarsudvalget eller Erhvervsudvalget.

Økonomi- og erhvervsministeren gav Morten Messerschmidt ret i, at der i dag er regler om, at også indkøb til forsvaret skal i udbud, medmindre der foreligger særlige hensyn, men i praksis sker det ikke. Der har udviklet sig en kultur, hvorefter landene siger: "Det er for besværligt, så vi undtager alt, der har med forsvaret at gøre." Det forhindrer, at skatteyderne får glæde af nogle lavere priser. Man har en særlig fleksibilitet, fordi nogle af produkterne på forsvarsområdet har en særlig følsom karakter. For det første er der en større proceduremæssig fleksibilitet. For det andet kan særligt følsomme informationer blive beskyttet. For det tredje har man mulighed for at sikre forsyningssikkerheden. Og for det fjerde er der en undtagelse begrundet i hensyn til den offentlige sikkerhed eller beskyttelse af væsentlige sikkerhedsinteresser. Økonomi- og erhvervsministeren pointerede i den sammenhæng, at direktivforslaget ikke berører anvendelsesområde for traktatens artikel 296. Sagt med lægmandsord har problemet været, at der er en for stor mængde af de materialer, forsvaret bruger, som man i praksis har holdt fuldstændigt uden for offentlige udbud.

Økonomi- og erhvervsministeren gav Per Clausen ret i, at den franske forsvarsindustri nok har glæde af forslaget, men det samme gælder den danske industri, som leverer til forsvaret.

Økonomi- og erhvervsministeren svarede Lone Dybkjær, at sagen har været forelagt Erhvervsudvalget, som ikke havde nogen spørgsmål.

Morten Messerschmidt citerede følgende fra side 3 i samlenotatet: "Kommissionen ønsker med fremsættelsen af direktivforslaget at begrænse anvendelsen af

undtagelsesbestemmelserne i traktaten og i udbudsdirektivet til usædvanlige tilfælde og i overensstemmelse med Domstolens praksis og under samtidig hensyntagen til medlemsstaternes sikkerhedsinteresser." Det mente han ikke kunne være i dansk interesse.

Morten Messerschmidt gentog sit spørgsmål om, hvorvidt der er noget af det, man kræver i direktivet, som landene ikke kan gøre i dag, hvis de ønsker det.

Økonomi- og erhvervsministeren sagde, at når det f.eks. drejer sig om tøj og hjelme og støvler til soldaterne, mente hun godt, man kunne bruge udbudsreglerne og give skatteyderne den besparelse, det indebærer. Som et andet eksempel nævnte hun, at da man i Italien skulle bruge nogle helikoptere, sagde man blot: "Dem bygger vi bare i Italien."

Hun svarede, at det er rigtigt, hvad Morten Messerschmidt siger om, at landene kan gøre det i dag. Men de gør det bare ikke.

Morten Messerschmidt kunne på baggrund af økonomi- og erhvervsministerens svar ikke støtte regeringens forhandlingsoplæg.

Den fungerende formand, Anne Grete Holmsgaard, konkluderede, at der ikke var konstateret et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg under dagsordenens punkt 1 og 2, idet dog Dansk Folkeparti og Enhedslisten havde udtalt sig imod det.

FO 2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om forenkling af vilkår og betingelser for overførsel af forsvarsprodukter inden for Fællesskabet

– *Politisk enighed*

KOM (2007) 0765

Rådsmøde 2910 – bilag 1 (samlenotat side 14)

KOM (2007) 0765 – bilag 1 (grundnotat af 8/5-08)

Regeringens forhandlingsoplæg om dagsordenens punkt 1 og 2 og drøftelsen heraf er refereret ovenfor under dagsordenens punkt. 1.

FO 3. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om europæiske statistikker

– *Politisk enighed*

KOM (2007) 0625

Rådsmøde 2910 – bilag 2 (samlenotat)

KOM (2007) 0625 – bilag 2 (grundnotat af 28/11-07)

KOM (2007) 0625 – bilag 3 (grundnotat med høringssvar af 18/3-08)

Økonomi- og erhvervsministeren: Den tredje og sidste sag, jeg vil nævne, er forslaget til en forordning om Europæisk Statistik. Sagen nævner jeg som sagt med henblik på forhandlingsoplæg.

Forslaget er et vigtigt skridt for at revidere og opdatere det eksisterende regelsæt for europæiske statistikker. Regelsættet danner den grundlæggende ramme for det europæiske samarbejde om statistik. Forordningen udgør således det europæiske modstykke til "Lov om Danmarks Statistik", som vi kender fra national sammenhæng. Forslaget lægger dermed ikke op til produktion af konkrete statistikker.

Formålet med forslaget er at gøre det eksisterende regelsæt tidssvarende og dermed bedre egnet til at opfylde de statistikkkrav, der er forbundet med det fremtidige EU-samarbejde. Den europæiske statistiks professionelle uafhængighed, integritet og troværdighed underbygges gennem en præcisering af begrebet "Europæisk Statistik", der skal produceres i overensstemmelse med "Adfærdskodeks for europæiske statistikker", som blev vedtaget af Kommissionen og tiltrådt af Økofinrådet i 2005.

Forslaget indebærer en videreførelse af gældende danske retningslinjer og principper vedrørende datafortrolighed og medfører en uændret efterlevelse af persondatalovens bestemmelser. Forordningen vurderes derfor ikke at få konsekvenser for dansk lovgivning.

FO Regeringen kan på den baggrund tilslutte sig forslaget.

Morten Messerschmidt havde ingen problemer med forhandlingsoplægget.

Per Clausen opfattede det, økonomi- og erhvervsministeren sagde, sådan, at de betænkeligheder, Datatilsynet havde givet udtryk var, var der taget højde for. I så fald havde han ingen indvendinger mod forhandlingsoplægget.

Økonomi- og erhvervsministeren bekræftede, hvad Per Clausen sagde.

Den fungerende formand, Anne Grete Holmsgaard, konkluderede, at der ikke var konstateret et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet ingen partier havde udtalt sig imod det.

Mødet slut kl. 14.47.